

Obsahová analýza diskusních příspěvků z 1.kola veřejné diskuse o standardu kvality profese učitele a odpovědi na často kladené dotazy

ÚVOD	2
PODĚKOVÁNÍ	2
ČÁST A – VÝTAH Z OBSAHOVÉ ANALÝZY A ODPOVĚDI NA ČASTO KLADENÉ DOTAZY	3
POZITIVNÍ OČEKÁVÁNÍ DISKUTUJÍCÍCH VERSUS OBAVY.....	3
ODPOVĚDI NA ČASTO KLADENÉ DOTAZY	5
• Jaký je smysl standardu. Z jakého důvodu je vytvářen?	5
• Proč začínáme tvorbou standardu, když jsme zatím nevytvořili podmínky pro kvalitní práci učitelů?	5
• Jakým způsobem probíhá vývoj standardu a kdo se na něm podílí?	6
• Jak dlouho bude standard vytvářen a v jakých fázích?.....	7
• Kdy bude standard dokončen a zaváděn do praxe?	7
• Jaký je vztah mezi standardem a atestacemi?	7
• Myslíte tuto diskusi vážně – „vy tam nahoře“? Budete skutečně brát ohled na zkušenosti, obavy a názory nás „tady dole“, kteří učíme ve školách?	8
ČÁST B – NEZKRÁCENÁ VERZE OBSAHOVÉ ANALÝZY	9
I. ÚVOD	9
II. ANALYTICKÁ ČÁST.....	10
• Jaké otázky Vás napadají v souvislosti se standardem kvality profese učitele?.....	10
• Jak rozumíte pojmu standard, jak byste jej vysvětlil(a)?.....	15
• Jaký je podle Vás hlavní smysl standardu?.....	15
• Jaký užitek (a komu) by měl standard podle Vás přinést, pokud bude dobře zpracován?...	17
• Jaké podmínky musejí být splněny, aby standard mohl dobře sloužit?.....	18
• Kdo by měl vytvářet a zajišťovat podmínky pro to, aby standard mohl dobře sloužit?	21
• Měla by kvalita práce učitele mít vliv na výši jeho mzdy?	22
• V čem spatřujete hlavní rizika, která mohou ohrozit fungování standardu v praxi?.....	23
• Má být standard povinný pro všechny učitele?	24
• Měl by podle Vás standard popisovat pouze jednu úroveň kvality závaznou pro všechny učitele, nebo má obsahovat i vyšší úroveň, které by dosahovali pouze někteří učitelé?	24
• Jak by se podle Vás mělo postupovat, pokud nějaký učitel nedosáhne standardu?	24
• Kdo a jak by podle Vás měl posuzovat, zda učitel dosahuje standardu?	26
• Měla by být vytvořena jedna společná verze standardu pro všechny učitele MŠ, ZŠ a SŠ?	29
• Jakým způsobem by měl být standard využíván v přípravném vzdělávání učitelů?	29
• Jak má být standard využíván pro podporu profesního růstu učitelů?	30
• Domníváte se, že tvorba standardu profese učitele je potřebná?	30
• Vyhovuje Vám předložené členění standardu (zvolené oblasti a podoblasti)?	31
• Jaké úpravy členění případně navrhuje?.....	31
• Zde je prostor pro Vaše návrhy nebo úpravy formulací, které by standard měl obsahovat	34
• Jakékoli Vaše komentáře k tématu diskuse	38
III. SYNTETICKÁ ČÁST	45
• 1. Obavy diskutujících a námitky namířené proti myšlence standardu.....	45
• 2. Pozitivní očekávání diskutujících vzhledem ke standardu	48
• 3. Návrhy a otázky k procesu veřejné diskuse	49
• 4. Návrhy konkrétních opatření, která by učitelům pomohla více se soustředit na podstatu učitelské práce - tj. na kvalitu vlastní výuky.....	50

Úvod

Předkládaný materiál se zabývá analýzou všech 349 internetových dotazníků, které byly vyplněny během 1. kola veřejné diskuse o tvorbě standardu kvality profese učitele ve dnech 16.3. – 18.5. 2009 na www.standarducitele.cz.

Smyslem tohoto textu je:

- shrnout výstupy prvního kola diskuse
- prokázat, že diskusní příspěvky jsou brány vážně
- umožnit diskutujícím ve 2. kole navazovat na to, co již bylo řečeno
- souhrnně odpovědět na často kladené dotazy

Text je rozdělen do dvou částí:

- Část A představuje výtah z obsahové analýzy a odpovědi na často kladené dotazy
- Část B představuje plné znění obsahové analýzy

Na základě této analýzy jsme vypracovali podstatnou část diskusních otázek pro 2. kolo diskuse, které proběhne ve dnech 1.6. – 15.7. 2009.

Poděkování

Děkujeme Vám všem, kteří jste investovali svůj čas, své myšlenky a emoce do veřejné diskuse o standardu!

V diskusi jde o důležitou věc a Váš hlas má vliv.

Tvorba našeho společného profesního standardu je v rukou nás všech.

Hana Košťálová
Jan Mareš
Jitka Miklová
Michala Píšová
Karel Rýdl
Vladimíra Spilková
Vladimír Srb
Hana Stýblová
Zora Syslová
František Tomášek

členové pracovní skupiny pro tvorbu standardu

Část A – výtah z obsahové analýzy a odpovědi na často kladené dotazy

Pozitivní očekávání diskutujících versus obavy

Jaký užitek je nejčastěji očekáván od standardu, pokud bude dobře zpracován?

- Bude to nástroj zvyšování kvality učitelské práce.
- Bude v něm jasně vymezena jak minimální (standardní) úroveň kvality, tak i vyšší stupně.
- Budou definovány podmínky kariérního postupu učitele i vazby na finanční ohodnocení.
- Zvýší se pomoc učitelům v jejich profesním růstu.
- Bude to nástroj sebereflexe učitelů.
- Bude definována státní zakázka pro fakulty vzdělávající učitele i pro systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.
- Hodnocení práce učitelů bude objektivnější.
- Zvýší se prestiž učitelského povolání.
- Zlepší se výsledky vzdělávání žáků.

Jaké jsou nejčastější obavy učitelů ohledně zavádění standardu?

- „Nebudu mít podmínky pro kvalitní výuku podle standardu.“
- „Nebudu za kvalitní práci lépe ohodnocen(a).“
- „Nebudu standardu rozumět.“
- „Budu mít méně času na výuku.“
- „Budu nucen(a) k nesmyslným činnostem.“
- „Budu hodnocen(a) neobjektivně.“
- „Budu znevýhodněn(a) oproti těm, kteří sice neučí lépe, ale umí lépe „prokazovat“ nebo jsou zadobře s panem ředitelem/paní ředitelkou.“
- „Budu pociťovat tlak ze strany rodičů na formální, snadno kontrolovatelné stránky vyučovacího procesu.“
- „I když se budu sebevíce snažit, nebude mi to k ničemu, protože žáci si neplní povinnosti.“
- „Budu nucen(a) k omezení kreativity, k „nepřečnickování“ a pouze k „standardnímu“ výkonu učitelské profese.“

Diskutující dále uváděli, že:

- Kvalita práce učitele by měla mít vliv na výši jeho mzdy (Ano 91 %, Nevím 3 %, Ne 6 %).
- Na otázku, zda je tvorba standardu potřebná, odpovědělo kladně 45 % respondentů, záporně 51 % respondentů, 4 % uvedla „Nevím“. Respondenti ze všech tří skupin uváděli obavy popsané výše. Převládala obava, že stát pouze zvýší nároky kladené na učitele, aniž by jim vytvořil nezbytné podmínky pro dosahování standardu (zejména podmínky finanční). Učitelé se obávali, že zavedení standardu bude izolovaným (nesystémovým) opatřením. Učitelé dále uváděli, že v minulosti se podobný postup již několikrát opakoval, zejména ve spojení s tvorbou a zaváděním školních vzdělávacích programů. Většina respondentů se jednoznačně shoduje v tom, že školství je neúnosně podfinancované.

- Standard by měl mít více úrovní než jednu (57 %). 21 % respondentů uvedlo, že by standard měl mít pouze jednu úroveň, ostatní odpověděli „Nevím“ (22 %).
- Většina respondentů (67 %) si nedokázala představit, že by standard mohl být společný pro učitele MŠ, ZŠ a SŠ. 27% respondentů mělo opačný názor. Ostatní se vyjádřili „Nevím“ (7%)
- Polovina respondentů se domnívá, že by standard měl být povinný pro všechny učitele (Ano 52 %, Nevím 16 %, Ne 32 %).
- Osobou, která by měla posuzovat, zda učitel dosahuje standardu, by měl být podle většiny respondentů především ředitel. V této souvislosti se však vyskytlo několik vážných obav (zejména riziko nepřipravenosti, neobjektivnosti a neodvolatelnosti ředitelů).
- Hlavní podmínky, které musejí být splněny, aby standard mohl dobře sloužit, jsou: (seřazeno podle četnosti)
  1. dostatek peněz
  2. jasnost, srozumitelnost a jednoduchost standardu
  3. souhlas učitelů s obsahem standardu
- Podmínky pro zavádění standardu do praxe by měli zajišťovat: (seřazeno podle četnosti)
  1. MŠMT
  2. ředitel
  3. učitelé
- Hlavní rizika, která mohou ohrozit úspěšné fungování standardu v praxi: (seřazeno podle četnosti)
  1. formalismus a byrokracie
  2. neobjektivnost hodnotitelů
  3. nedostatek financí

Odpovědi na často kladené dotazy

V diskusních příspěvcích se často opakovaly některé dotazy a obavy. Členové pracovní skupiny pro tvorbu standardu níže předkládají své souhrnné odpovědi.

■ Jaký je smysl standardu? Z jakého důvodu je vytvářen?

Odpověď:

1. Umožní cílenou podporu učitelům a celoživotní profesní růst provázaný s vyšším mzdovým ohodnocením.
2. Pomůže dobře zformulovat a odůvodnit požadavky na cílené navyšování státního rozpočtu českého školství, zejména ve prospěch mezd a dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.
3. Umožní zformulovat požadavek státu na profil absolventa vysokoškolského studia učitelství.

Podrobnější odpověď naleznete v dokumentu Standard v otázkách a odpovědích, bod č. 3, kde jsou popsány další očekávané přínosy pro učitele, ředitele, žáky a společnost.

■ Proč začínáme tvorbou standardu, když jsme zatím nevytvořili podmínky pro kvalitní práci učitelů (zejména podmínky materiální a finanční)? Neměli bychom nejdříve vytvořit důstojné podmínky pro práci učitelů, a pak teprve standard kvality profese učitele?

Odpověď:

1. Aby MŠMT mohlo uspět ve své snaze výrazně zlepšit podmínky pro práci učitelů, je potřeba vytvořit kvalitní popis cíle, ke kterému chceme dojít. Standard pomáhá tento cíl definovat. Teprve jasné formulování očekávané kvality (standard) umožní jasně definovat podmínky nutné pro její dosažení.
2. Nezačínáme jen tvorbou standardu. MŠMT připravuje celý systém podpory učitelů, který dále obsahuje systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, systém individuální podpory učitelů (mentoring), systém atestací, systém financování a soubor potřebných legislativních úprav.
3. Současně s tvorbou systému podpory učitelů popíšeme podmínky nezbytné k jeho fungování. Jednou z těchto podmínek bude popis nezbytných nákladů ze státního rozpočtu (nikoli z evropských fondů apod.).
4. Standard nebude do praxe zaveden „zítra“, jeho vývoj a odzkoušení potrvá nějaký čas. Ten bude souběžně s prací na standardu využit k prosazení a zajištění potřebných podmínek.
5. Standard je potřeba provázat i s pregraduálním vzděláváním učitelů. Z tohoto důvodu jsme požádali o spolupráci děkany všech fakult připravujících učitele. Většina děkanů již nominovala reprezentanty svých fakult, aby se podíleli na dopracování standardu.
6. Je třeba jasně říci, že ani standard ani systém DVPP ani atestace nesmějí být uváděny do praxe, aniž by stát zajistil nezbytné podmínky pro jejich realizaci (zejména finance). Realizace standardu není možná bez nových a lepších podmínek pro práci učitelů.

7. Shrnutí: existence standardu a vytvoření podmínek pro práci učitelů jsou vzájemně provázány, bez jednoho nedosáhneme druhého. Návrh celého systému použijeme pro jasné požadavky na cílené navýšení rozpočtu rezortu. Bez tohoto navýšení systém podpory učitelů nebude uveden do provozu.

■ Jakým způsobem probíhá vývoj standardu a kdo se na něm podílí?

Tvorba standardu probíhá na pěti úrovních:

1. Vývoj standardu řídí desetičlenná **pracovní skupina pro tvorbu standardu**, která se schází jednou za tři týdny a zodpovídá za obsah textů předkládaných k diskusi, za reakce na často kladené dotazy i za obsah první verze standardu, která bude vytvořena na konci října 2009. V pracovní skupině jsou zástupci ředitelů škol, vysokoškolských učitelů, pedagogických asociací a MŠMT. Podrobnější informace o členech skupiny naleznete na www.standarducitele.cz.
2. Od června do září 2009 bude pracovat desetičlenná **konzultační skupina učitelů**, která se bude podílet na formulaci a doladění první verze standardu.
3. Pracovní skupina si dále vytváří širší **poradní skupinu**. Členem poradní skupiny se stávají reprezentanti vysokých škol připravujících učitele, kteří jsou jmenováni svými děkany, a reprezentanti pedagogických asociací jmenovaní statutárními zástupci svých organizací. Člena poradní skupiny mohou jmenovat i přímo řízené organizace MŠMT (VÚP, NIDV, NÚOV,) a dále ČŠI a ČMOS. K nominování reprezentanta stačí zaslat jmenovací email s kontaktem na reprezentanta dané organizace na adresu: standarducitele@msmt.cz. Úkolem členů poradní skupiny je studovat podkladové materiály k diskusi včetně obsahových analýz diskusních příspěvků, organizovat interní diskusi ve své organizaci a formulovat vlastní diskusní příspěvky i ucelenější koncepční návrhy jménem své organizace.
Do 1.6. 2009 nominovalo své reprezentanty celkem 19 pedagogických asociací (včetně Unie Czesha a SKAV) a 20 fakult připravujících učitele (včetně všech 9 pedagogických fakult). Svého zástupce nominoval i ČMOS.
4. Paralelně probíhá **internetová diskuse** na stránkách www.standarducitele.cz, do které se zapojují učitelé všech stupňů škol, rodiče, studenti učitelství a kdokoli, kdo má zájem vyjádřit se k tématu. Diskuse nabízí možnost poskytovat strukturované diskusní příspěvky (formou dotazníku) i méně strukturované příspěvky k dílčím tématům. V internetové diskusi jsou zobrazovány i příspěvky členů poradní skupiny, které jsou formulovány za organizace, které reprezentují.
Členové pracovní skupiny pro tvorbu standardu, členové konzultační skupiny učitelů i členové poradní skupiny sledují průběh této diskuse a studují obsahové analýzy diskusních příspěvků, aby je mohli zohlednit při utváření standardu. Členové pracovní skupiny pro tvorbu standardu odpovídají na diskusní příspěvky souhrnně formou odpovědí na často kladené dotazy vždy na konci dané fáze diskuse.
5. Další možností, jak se přímo zapojit do tvorby standardu, je účast na **diskusních seminářích a konferencích k tématu standardu**, kterých se účastní členové pracovní skupiny pro tvorbu standardu. Tyto akce probíhají až do konce června 2009. Aktuální nabídku naleznete na www.standarducitele.cz.

■ Jak dlouho bude standard vytvářen a v jakých fázích?

Veřejná diskuse má zatím naplánovány tyto fáze:

I. fáze od 16.3. do 18.5. 2009

Na konci této fáze byla vytvořena souhrnná obsahová analýza příspěvků, kterou právě teď čtete. Podle jejích výsledků je zaměřena druhá fáze diskuse.

II. fáze od 1.6. do 15.7. 2009

Rovněž na konci 2. fáze proběhne obsahová analýza a shrnutí diskusních příspěvků.

První verze jednoúrovňového standardu bude vytvořena s ohledem na obě obsahové analýzy do konce října 2009. Předpokládá se, že tato verze bude podrobena dalšímu kolu veřejné diskuse během roku 2010.

■ Kdy bude standard dokončen a zaváděn do praxe?

Vyšší úrovně standardu a metodika práce se standardem budou dotvořeny a testovány v dalších letech společně s ostatními prvky systému profesní podpory učitelů (standard, atestace, systém DVPP, uvádějící učitelé, mentoring, změny financování, legislativní změny). Takto připravený systém by mohl být zaváděn do praxe v rozmezí let 2012-2015. I v budoucnu bude obsah standardu dotvářen na základě získaných zkušeností.

■ Jaký je vztah mezi standardem a atestacemi?

Standard, o němž nyní diskutujeme, popisuje zatím jednu, a to základní úroveň kvality učiteléské práce. Standard bude postupně rozšířen o vyšší úrovně, které motivovaným učitelům umožní cíleně dále profesně růst a být za to také oceněn.

Dosahování jednotlivých úrovní standardu bude možné završit formálním stvrzením. Také o jeho podobě nyní vedeme diskusi. Uvažujeme při tom zvlášť o postupu pro začínajícího učitele a zvlášť o postupu pro učitele již zkušeného (pokud začneme standard ve školách používat, budou v nich v té době obě skupiny učitelů).

Začínající učitel: Začínající učitel, který usiluje o dosažení standardu, má mít zajištěnou potřebnou podporu (například má mít k dispozici uvádějícího učitele, má mít snížený úvazek, aby mohl hospitovat u kolegů nebo se zúčastňovat setkávání dalších začínajících učitelů s kolegou – metodikem atd.). Závěrečné formální stvrzení by nemělo být založeno na teoretické zkoušce nebo teoretické práci, ani na „bodech“ za absolvovaná školení, ale na tom, jak dobře učitel dokáže vyučovat ve třídě. Proto navrhuje, aby učitel po celou dobu uvádění do praxe shromažďoval ve formě portfolia to, co beztak vytváří – především své přípravy a komentáře k nim, některé práce svých žáků, zpětné vazby od různých subjektů apod. Atest (certifikát, osvědčení) se pak nezískává klasickou zkouškou, ale např. hospitací ve výuce a rozhovorem nad takto shromážděnými doklady o učitelově profesním růstu.

Zkušený učitel: Stejně jako začínající učitel může standard využívat k tomu, aby s jeho pomocí sám vyhodnocoval svou práci. Pokud usoudí, že požadavkům standardu jeho práce vyhovuje, může projít podobným procesem „stvrzení“ založeným

na shromážděných dokladech a naslechu. Pokud si nebude jist, může se obrátit na kolegu či školního metodika (mentora či kouče) s žádostí o profesní spolupráci. Ta se zaměří pochopitelně jen na to, co bude potřeba v učitelově práci vylepšit.

■ Myslíte tuto diskusi vážně – „vy tam nahoře“? Budete skutečně brát ohled na zkušenosti, obavy a názory nás „tady dole“, kteří učíme ve školách?

Jen velmi pozvolna se daří diskutující učitele přesvědčit o tom, že jim (konečně) někdo naslouchá a že svými příspěvky výrazně ovlivňují obsah dokumentu i celý připravovaný systém podpory učitelů.

Při tvorbě standardu neexistují „ti nahoře“ a „ti dole“. Slyšet jsou hlasy všech, pouze se liší role jednotlivých diskutujících. Usměrnování tohoto procesu je v rukou učitelů a je pojištěno členy poradní skupiny učitelů a reprezentantů pedagogických asociací a fakult.

Jedním z nástrojů, jak postupně prokazovat, že hlas učitelů je jasně slyšet, je právě tento text a následující obsahová analýza diskusních příspěvků.

Část B – nezkrácená verze obsahové analýzy

I. Úvod

Obsahová analýza vychází ze zpracování 349 dotazníků, které byly vyplněny od 16. března do 18. května 2009 v rámci diskuse o tvorbě standardu kvality profese učitele. Dotazníky byly zveřejněny na internetových stránkách www.standarducitele.cz.

Analýza byla zpracována ve dvou krocích:

1. analytické zpracování jednotlivých otázek
2. syntéza zjištění z analýz jednotlivých otázek

V rámci prvního kroku byla posuzována četnost odpovědí na jednotlivé otázky a rovněž četnost jednotlivých typů výroků. Autentické výroky respondentů jsou ponechány bez redakčních úprav. V tabulkách jsou vymezeny jednotlivé typy výroků, jejich četnost a procentuální zastoupení (vztahuje se k počtu odpovědí na danou otázku, nikoliv k celkovému počtu respondentů). Výroky, které měly nižší četnost výskytu než 4, jsou uvedeny ve výčtu pod tabulkou. Součet procentuálního zastoupení nemusí vždy dosahovat hodnoty 100 vzhledem k tomu, že významný počet výroků netvořily odpovědi na danou otázku (např. *bez komentáře*). Analýza je kvalitativním šetřením, procentuální zastoupení má pouze orientační charakter a nelze z něj vyvozovat kvantitativní zastoupení jednotlivých typů odpovědi mezi všemi učiteli. Pod tabulkami je v několika případech uveden výběr zajímavých nebo typických odpovědí.

V rámci druhého kroku byly z výroků vytvářeny obecnější kategorie, které popisovaly obavy diskutujících a námitky namířené proti myšlence standardu, popřípadě konkrétní formě její realizace. Dále byla shromážděna pozitivní očekávání diskutujících vzhledem ke standardu, návrhy a otázky k procesu veřejné diskuse i návrhy a otázky k práci se standardem a zhodnocen počet diskutujících, kteří zformulovali své vlastní návrhy obsahu standardu. Na závěr jsou uvedeny další důležité postřehy o diskusi.

II. Analytická část

Odpovědi respondentů jsou citovány v původním znění bez gramatických úprav.

■ Jaké otázky Vás napadají v souvislosti se standardem kvality profese učitele?

Celkem odpovědělo 301 respondentů, tj. 86 %.

Pozn.: vzhledem k charakteru otázky jsou odpovědi tříděny do kategorií dle významu, nikoliv dle četnosti, jako je tomu u dalších otázek.

Otázky po smyslu a účelu

Proč? (14) Proč právě tohle, a ne jiná opatření na zlepšení podmínek pro práci učitelů? Proč se místo toho nezlepšuje finanční ohodnocení učitelů? Proč chce MŠMT zavádět standard, když podporuje nekvalifikovanou práci na školách a stále financuje školy normativně?

Proč nenecháte učitele učit? (4)

Proč nenecháte učitele učit metodami, které si vyberou?

Je to nutné? (4)

Pomůže to něčemu? (8)

K čemu bude, když dnes je už nedostatek učitelů? (6)

Komu bude sloužit? (5)

Čemu bude sloužit? (3)

Může standard přispět k zlepšení kvality výuky? (4)

Kdo vymyslel takové plané řeči a kdo to zaplatil?

Kdo a proč potřebuje zdůvodňovat práci učitele ve škole ?

Pomůže standard školám, které o zlepšení vzdělávání nemají zájem?

Může standard přispět k změně postavení učitele, ke zvýšení prestiže učitelů? (2)

Může standard přispět k spravedlivějšímu odměňování pedagogů? (2)

Srovnání s jinými profesemi

Uvažuje se o vytvoření standardu i pro jiné profese (ministrské úředníky, ředitele, zástupce, asistenta pedagoga, vychovatele, policisty, státního úředníka, lékaře, rodiče a pod.)? (6)

Existují standardy na celoevropské úrovni? - tzn. jsou vytvořeny standardy, které by měly být platné pro celou EU?

Otázky na obsah standardu

Jak vytvořit standard profese, ve které prolíná tolik oborů? (4)

Podle jakých kritérií budou standardy formulovány? Jak vytvořit kritéria, aby byla měřitelná?

Bude standard zpracován až na úroveň charakteristik chování učitele? Pokud ano, jakým způsobem se bude pracovat s tím, aby charakteristik chování nebylo příliš mnoho?

Jakým způsobem se standard tvoří - co vše se bere v úvahu? Existuje možnost, jak standardem postihnout i kvalitu, nikoli jen kvantitu, jevů?

Dokážeme se vůbec shodnout na tom, co všechno má mít "správný" učitel?

Kde je stanovena úroveň standardu od chvíle, kdy vstupují do školy až do konce mé kariéry a po jak dlouhé době bych měla standardu dosáhnout?

Je standard minimum, kterého musí kvalitní učitel dosáhnout anebo je to ta úroveň, ke které mají všichni směřovat a co nejvíce se jí přiblížit?

Jak bude standard souviset s profilem absolventa?

Jak zajistit, aby standard opravdu tvořili učitelé ruku v ruce s pedagogy VŠ? Bude standard průběžně upravován podle podmínek?

Lze rozdělit tento pojem na nestandard - standard – nadstandard (nebo jinak)?

Proč sestavení trvalo tak dlouho (a určitě stálo nemálo peněz)?

Jaká bude vazba tohoto standardu na stávající dobré či příkladné odborné a didaktické zkušenosti učitelů, protože standard "nestaví na úplně zelené louce" a bude implementován do konkrétní reality?

Co bude obsahovat?

Kdo ho bude definovat? (2)

Otázky týkající se zavádění standardu

Jakým způsobem bude standard uváděn do praxe? (5)

Kdo bude ověřovat jeho naplňování? (8)

Jak se bude posuzovat naplňování? (7) Bude vytvořena nějaká komise, která bude nezávisle kontrolovat učitele?

Jak se bude ověřovat jeho plnění? (2)

Jak bude zajištěna objektivita posuzování? (7)

Kdo bude mentorem? Jak se bude vybírat? (3)

Bude docházet mentor „v obraze“?

Kde se budou zkoušky skládat?

Kdo bude učit za vzdělávající se (zkušené) učitele? (6)

Za jak dlouho začne platit?

Po kolika letech praxe ho učitel bude muset naplnit (prokázat)?

Jsou učitelé připraveni na reformu přístupu k učitelskému povolání?

Budou se týkat všech učitelů, bez rozdílu věku?

Budou muset učitelé vykonávat příslušné zkoušky, aby se zdokladovalo, že splnili konkrétní standard?

Setká se Standard se stejným odporem mezi učiteli jako RVP a tvorba ŠVP, tedy jako reforma?

Jak se zajistí kontrolovatelnost, riziko zneužití standardu vůči nepohodlným (ve smyslu neoblíbeným ze strany vedení školy) učitelům? 2

Kdy stihnu plnit úkoly ze standardu vyplývající?3

Zbude mi ještě nějaký volný čas, kterým budu moci disponovat dle svého uvážení nebo budu muset vypustit např. svou dobrovolnickou volnočasovou pedagogiku, přestat s četbou kvalitní literatury pro sebevzdělání dle vlastního výběru... v tom málu času, který zbývá?

Jak bude ošetřeno to, aby standard poskytoval učiteli dostatek prostoru pro jeho tvůrčí (často nestandardní) práci?

Jak může "nějaký dokument" zlepšit výuku ve školách?

Jak se dotkne mě a mé práce?

Jak si s tím poradíme v pedagogickém sboru?

Jaké možnosti má pedagog, pokud jsou jeho žáci či studenti nezvladatelní a všechny pedagogické prostředky nezabírají?

Jak přesvědčit politiky a nečitelskou veřejnost, že investice do vzdělávání je podmínkou prosperity a lidské úrovně? Jak zlepšit postavení učitelů a názor veřejnosti?

Pochopí VŠICHNI ředitelé, že při dosažení standardu je pojem "řadový učitel" nesmysl a že řídicí činnost je především zajištění podmínek učitelské práce a NE mocenská pozice?

Pochopí samospráva svou SERVISNÍ funkci zřizovaným školám?

Nebude práce podle standardu obrovským administrativním zatížením pro všechny zúčastněné? Jaké formuláře a písemné povinnosti přibudou?

Bude vůbec někdo ve škole učit, či se budeme jen honit za školeními a kredity?

Nezatíží se opět práce učitele další byrokracií?

Jaké body bude mít očekávané portfolium?

Bude se s ním současně měnit i přístup žáků a rodičů ke škole? Bude nějaká vymahatelnost jejich povinností vůči škole?

Jak se vyrovnat s protikladnými cíli, které by měly být dosahovány pomocí standardu:

a) standard jako prostředek sebereflexe,

b) standard jako nástroj externí kontroly ?

Jaká je role posuzovatele v situaci, kdy standard používáme k sebezozvoji, a jaká je jeho role v sumativním hodnocení?

Jaké vůbec budou fáze zavádění standardu, pokud se přijme? Jak bude vypadat podpora zkušeným učitelům, kteří ne vždycky učí opravdu dobře, ale o to víc se brání pomoci?

Kde se vezmou na začátku mentoři nebo uvádějící učitelé nebo koučové? Jak se zajistí, aby to byli prvotřídní učitelé a současně aby dokázali pracovat s dospělými a uměli jim pomoci?

Jak vyladit potřebu dobrých učitelů být co nejdříve dobře hodnocen, a potřebu bezpečí a podpory těch, kdo si nevěří? Existují učitelé, kteří pracují na úrovni standardu už teď? Jaké nálady vyvolá v sboru různá rychlost v naplňování standardu a případně vyšších úrovní, pokud bude spojená s výhodami (finanční, nižší úvazek?)

Jaký je (bude) vztah mezi státním standardem a školními standardy, pokud už někde existují?

Budou si školy vytvářet vlastní standardy ke těm státním, podobně jako si vytvářely ŠVP?

Povinně, nebo dobrovolně, nebo nebudou smět?

Jak standard napomůže tomu, aby se učitelé zbavili některých povinností a mohli se více věnovat svému profesnímu a osobnostnímu růstu (přinese standard úlevu)? 2

Jak budou zapracovány ukazatele standardu z minulosti (absolvovaná školení, praxe, fluktuace učitele, reference bývalých zaměstnání a podobně)?

Bude standard umožňovat integrace standardů z jiných oblastí? (Program RWCT, standardy profesních komor učitelů)

Jakou podobu bude mít vyhodnocování standardu?

Jaké bude jeho naplňování: profesní růst (atestace?), požadavky na fakulty připravující učitele, kvalifikace ředitelů škol ve vztahu k uplatňování standardu

Jakou formou dosáhneme standardu? Pestrost nabídky dalšího vzdělávání a uplatnění učitelů?

Jakou morální a intelektuální úroveň bude mít člověk, který chce učitele hodnotit - odměňovat?

Je možné nastavit standard bez ohledu na vliv vnějšího prostředí- prostředí školy?

Bude učitelům poskytnuta podpora při dosahování standardu?

Jakou formu individuálního dosažení standardu očekáváte a v jakém časovém horizontu (písemně, co tři roky...).

Jak zajistit, aby se stal motivačním pro učitele (aby dotazník učitelé nevnímali jako bič a další papírování)?

Budou mít učitelé/ky pouze povinnosti vyplývající ze standardu nebo také určité ulehčení své práce (např. co se časové náročnosti týká).

Jak to bude se začínajícími učiteli, protože ti nejčastěji opouštějí školy velice brzy z důvodů špatného finančního ohodnocení a nebudou ani v tomto případě chtít čekat na dosažení vyššího standardu, který jim mentor či ředitel potvrdí, a nebude to hned?

Dovedeme si představit ideální stav fungujícího standardu a související podpory (zkušení ředitelé, jejichž funkce je ve škole spíše pedagogicky odborná a se standardem pracují, kvalitní mentoři pomáhající učitelům ...) Otázkou zůstává, jak se k tomuto ideálnímu stavu ze současné situace dostat.

Budou standardy kvality profese učitele jediným podkladem pro hodnocení učitelů?

Jak standard zohlední fakulty připravující učitele?

Posoudí kvalitu ředitelů zodpovědně zřizovatelé na menších obcích?

Bude platit standard i pro ty, kteří dostali kvalifikační výjimku?
Kdo bude dbát na jeho dodržování? (2)
Kdo bude dbát na objektivní posuzování?
Kdo povede zájmové útvary pro děti ze sociálně slabých rodin?
Vymezená úroveň standardu se týká absolventů (2), nebo toho, co vše by měl učitel během své profese studovat a zkoumat, aby si udržel kvalitu profese učitele?
Jak bude vypadat systém atestací? Kolik bude mít úrovní?
Co bude následovat? (3)
Co se stane s tím, kdo neprojde? (2)
Co se stane, až diskuse skončí, s první verzí standardu? Nesáhne ministerstvo zase po neúčinném systému pilotních škol k ověřování standardu? Zvolí lepší cestu k ověřování?
Bude to už součástí cyklické revize standardu?
Bude i k vyhlášece o standardu diskuse? Nevyjde vyhláška pozdě, neúplná nebo nevyhovující, takže se bude okamžitě novelizovat a tím pádem bude "legálně nejasno"? Nebude vést zavedení standardu ke zvýšení stížností potažmo žalob ve školství?
Co když úroveň standardu do stanovené doby nedosáhnu, vyhodí mě ze školy? Nebo naopak když dosáhnu standardu, k čemu dále směřovat?
Jak učit žáka tvořivě myslet v různých předmětech a oborech, když je zkoušen především různými testy, závislými více či méně na vědomostech, nikoliv na skutečných schopnostech žáka?

Realizovatelnost

Nevznikne pouze hybridní dokument snažící se zalíbit všem zúčastněným, který bude ve výsledku úplně nefunkční? (2)
Podaří se vytvořit systém realizovatelný v praxi? (3)
Kdo myšlenku standardu dotáhne do praxe?
Kolik učitelů bude přistupovat k naplňování dobrovolně? Jak je motivovat?

Peníze

Bude se tento systém odrážet do finančního ohodnocení?(10)
Kolik to bude stát a kde na to vezmeme? (6)
Kdo bude financovat školení a nadúvazkové hodiny za školeného učitele?
Budou rozdíly mezi finančním hodnocením "dobrého standardového" a průměrného pedagoga skutečně motivační? (2)
Bude to patřičně zafinancováno nebo to opět bude stát na bezplatné práci učitele nad rámec jeho povinností?
Co si mohou dopřát učitelé za vzdělávání při svých platech a co jim může zajistit zaměstnavatel při dané výši ONIV?
Budou navýšeny výrazně finance do škol pro "kvalitní" učitele?

Otázky na „oprávněnost“ autorského týmu

Proč mezi autory standardu nejsou žádní odborníci na výuku přírodovědných předmětů?
Na které střední nebo základní škole učí, jak dlouho a jsou mezi kolegy oblíbení? Mají autoři svůj standard?

Nezařazené

Jsou pedagogické fakulty připraveny v tomto duchu připravovat budoucí učitele? 4
Proč přichází standard tak pozdě?
Proč nebyla nejprve zřízena Česká pedagogická komora, která by si svůj standard stanovila bez vlivu politiků a MŠMT?

Jsou řešeny problémy, které pálí učitele a školy v dnešní době?
 Neskončí to celé vytvořením nějakého obecného dokumentu?
 Dožiji se toho, že bude stanoven?
 Proč nejsou nejprve určeny standardy ředitele školy?
 Kam se poděly vyplněné dotazníky s čísly pohybuujícími se kolem 60 až 100.
 Kdo se na tom pakuje?
 Není důležitá role školy právě v tom, že je každý učitel - jako každý jiný člověk - jiný? Není to prostě životní realita?
 Jsme opět papežtější než papež ?
 Kolikrát se o něco podobného už někdo snažil ?
 Proč se opět (pokolikáté už) odvoláváme na existenci standardů v jiných zemích ?
 Zda je to opravdu bezpodmínečně nutné ke zlepšení stavu českého školství.
 Jaká bude výsledná propagace, jakým způsobem se bude prezentovat?
 A proč máme z této "diskuze" pocit, že kolonky tvořila stejná osoba, jako u dotazníku k maturitám nanečisto?
 Neřítíme se do slepé uličky?
 Proč se zatím vůbec nemluví o tom, že by měl být standard povinný i pro učitele VŠ?
 Jak zařídit, aby učitelský standard byl kompatibilní s evropským standardem?
 Jak pomocí standardu zajistit, aby dobrý nekvalifikovaný učitel /rodič domácího vzdělávání směl učit? Co bude společnost dělat, když nebude mít dostatek kvalitních (standardizovaných) učitelů?
 Jak argumentovat pro standard u veřejnosti? Jak do povědomí veřejnosti dostat otázky, které se týkají kvality školství? Jak vysvětlit, proč mají učitelé učit jinak? Jak je standard spojen s potřebou učit jinak? Jak podpořit, aby standard přispěl ke společenské prestiži učitelské profese?
 Jak bude standard formálně / legislativně zakotven, bude-li vůbec?
 Vysoká škola pedagogická a doplňková pedagogická vzdělání nezaručují tento standard ? 3
 Proč se neřeší podmínky pro práci učitele na školách?
 Jak se změní přijímání studentů na pedagogické fakulty?
 Proč si standard učitele netvoří pedagogické školy, tak jako podobu kompetencí pro žáky si formulovaly mateřské a základní školy?
 První otázka souvisí s názvem standardu. Školství je, jak je statisticky dokázáno, přefeminizované, nebojme se tedy standard nazvat Standard kvality profese učitele a učitelky. Když od světa přebíráme standardy a jiné jistě přínosné věci, všimněme si také, že svět si již všiml, že mezi lidi je počítána i žena.
 Bude se někdo zabývat tím, jak zatraktivnit povolání pro přicházející učitele?
 Proč není finančně zohledněno postgraduální studium?
 Proč se opět začíná na úrovni základních škol a vysoké školy se nechávají v klidu?
 Jak individualizovat výuku ve třídách s 25 – 30 žáky?
 Jsou pedagogické fakulty připraveny v tomto duchu připravovat budoucí učitele?
 Jak v praxi zajistit, aby to, co má být zobecněným modelem "univerzálně ideálního" učitele, bylo aplikovatelné (a efektivně aplikováno) ve vztahu k jednotlivým, rozmanitým, "nejednotným" lidem-kantorům? Jinak řečeno: Jakékoliv standardy myšlení, hodnot či chování, prostoupí-li psychiky různých lidí, začnou mít různé variace, barvy, příchutě a mnohdy přestávají vypadat jako původní standard. Např. "vhodně využívá prostředky neverbální komunikace" vypadá úplně jinak u tučné neurotické blondýny než u astenického zamklého postaršího hipíka (příčemž oba typy můžete ve třídě potkat...).

Co je možno udělat, aby bylo ... nemorální chování postižitelné?

■ Jak rozumíte pojmu standard, jak byste jej vysvětlil(a)?

Celkem odpovědělo 264 respondentů, tj. 76 %.

odpověď	počet respondentů
nutná úroveň pro kvalitní vykonávání profese	206
průměr	16
nástroj k ovládnutí učitelů	10

1x - politická poslušnost, tj. dnes tzv. korektnost., celoživotní vzdělávání, hledisko ke zhodnocení pro ty, kteří skutečnou práci nevidí

Souhrn požadavků zajišťujících určitou kvalitu práce nebo produktu.

Profesní kodex. Jasně a jednoduše formulovaný popis odborných a osobnostních kvalit nezbytných pro výkon určitého povolání.

Měřítko kvality - to znamená, že musí jít o měřitelné veličiny. Pokud autoři píšou, že jsou standardy obtížně měřitelné, mají je nastaveny špatně. Pokud nebudou objektivní, budou neaplikovatelné a budou škodit.

Standard je umělé vytvoření násilné hranice mezi tzv. špatnými a tzv. dobrými stanovím pochybných (příliš zjednodušujících nebo příliš obecných) ukazatelů.

Zažil jsem hodně kantorů, kteří se velmi lišili, ale nakonec to byli dobří učitelé. Průnik jejich standardu by pak byl menší než bych čekal od standardu učitele z MŠMT.

Je to naprosto unikátní "věc", ať už ji autor nazval standartně, anebo nestandardně. Tolik různých názorů a nádherných článků o školství už jsem dlouho nečetl. Pokud jsem autora této myšlenky dobře pochopil, jde mu hlavně o budoucnost našeho školství. Tuto svobodu kantorů již dlouho potřebovali a myslím si, že tuto "věc" dávno chtěli. A co se týče NÁZVU, tak o ten vůbec nejde.

■ Jaký je podle Vás hlavní smysl standardu?

Celkem odpovědělo 280 respondentů, tj. 80 %.

odpověď	počet respondentů
nástroj zvyšování kvality	46
rozlišovací funkce	46
popisná funkce	47
nástroj sebereflexe	26
prospěch pro jiné osoby (úředníky, tvůrce standardu)	31
žádný	36
znechutit, otrávit učitele	24
nevím	16
posílení prestiže učitelů	15

motivační funkce	8
nástroj garance kvality	9
změnit programy učitelských fakult	6

3x - upozornit na změny, které současnost přináší a klade na povolání učitele - promítnout změny ve společnosti ve změny v jeho práci (a jeho přemýšlení o své práci)

2x – signál pro veřejnost o profesionalizaci učitelů, rozšířit argumentaci pro masivní zvýšení kapitoly školství-vybavení škol a platy (tarify a nadtarify), oklešťování autonomie ředitelů, odpoutání pozornosti od jiných problémů, podpora kariéristů

1x – změnit myšlení učitelů, poskytnout učitelům jistotu, přerozdělit peníze na platy učitelů, výměna názorů (diskuse), reforma stávajícího systému, který nedostačuje požadavkům stále se rozvíjející společnosti, možnost rodičů a žáků/studentů reflektovat osobnost konkrétního učitele a jeho práci, hlavní snaha je vyslechnout učitele, pochopit jej a nabídnout řešení k tomu, aby mohl lépe a s určitými výsledky pracovat, povzbudit učitele, zainteresovat nejen učitele, ale i zřizovatele škol a školy samotné, pro pedagogickou fakultu, aby mohla stanovit cíle výběru v přijímacím řízení a cíle pro výuku, formulace poptávku na vzdělávání v rámci DVPP, alibismus v hodnocení učitele, byl bych rád, aby zde šlo především o lepší odměňování učitelů, zavést jednotnou metodu dělání něčeho, výchozí bod, zřejmě pokus udržet ve školství kvalitní lidi, ale nevím, jestli to je krok správným směrem, neochota vložit peníze ředitelům volně do rukou a nechat je o platech rozhodovat samostatně, uniformovat, omezit kreativitu, pomoci učitelům v hledání sebe sama, v sebehodnocení, pojmenování svých schopností a dovedností, také pro vedení školy v odpovědi na otázku - jaké mám ve sboru pedagogy, odměnit ty, kteří chtějí nadále na sobě pracovat a vytvořit ze školy dílnu lidskosti, zvýšení prestiže školy ja vzdělávací a výchovné instituce před veřejností, efektivní a kontrolovatelné (modelové) vynakládání státních prostředků (prostředků daňových poplatníků) pro činnosti společenskou dohodou (mezi vládou a lidem) daných, uspořádání chaosu, alibismus v hodnocení učitele, převzetí větší odpovědnosti, pokus udržet kvalitní lidi, nástroj pro učitele, nástroj k zamezení poškozování dětí, zviditelnění ministra, příležitost k zpřesňování myšlení o tématech, která jsou standardizována, defraudace, posouzení dané situace, řád pro kariéru, efektivní systém

Smysl standardu vidím v rozšíření pohledu na učitelskou profesi v širších souvislostech adekvátně k dynamickým změnám a potřebám ve společnosti, ve vytvoření většího prostoru pro spolupráci učitelů v příbuzných oblastech, v uvědomění si a realizaci celospolečenských priorit formou spolupráce lidských činitelů vzdělávacích institucí.

Efektivní a kontrolovatelné (modelové) vynakládání státních prostředků (prostředků daňových poplatníků), mnoho práce (Bojím se především (byť to jistě není úmysl tvůrců), že standardy přidělají kantorům mnoho nové práce, která ve finále kvalitě vyučování prospěje zanedbatelně.)

odpověď	počet respondentů
respondenti se spíše pozitivním očekáváním	136
respondenti se spíše negativním očekáváním	93
respondenti se spíše ambivalentním očekáváním	42

Shrnutí: Výroky respondentů lze v zásadě rozdělit do tří skupin:

1. standard má smysl - nejčastěji byl zmiňován popis kvality učitelské práce: *Popsat kvalitu učitelské práce při respektování osobnosti učitele a nejrozmanitějších postupů v jeho práci, popsat nejrůznější aspekty této práce v celé složitosti.*
2. standard nemá smysl, respektive nemá smysl předložená forma standardu,
3. standard má pouze skrytý, neveřejný smysl – vykázat činnost, získat politické body, získat prospěch pro tvůrce standardu, znechutit a otrávit učitele, odpoutat pozornost od jiných problémů

Další aspekty:

Odměnit ty, kteří chtějí nadále na sobě pracovat a vytvořit ze školy dílnu lidskosti. Zvýšení prestiže školy jako vzdělávací a výchovné instituce před veřejností.

1) Charakterizovat profesi a v jejím rámci kvalitu práce.

2) Umožnit ocenění kvality, tj. vznik kritérií a nástrojů pro její oceňování.

■ Jaký užitek (a komu) by měl standard podle Vás přinést, pokud bude dobře zpracován?

Celkem odpovědělo 273 respondentů, tj. 78 %.

odpověď	počet respondentů
učitelům	93
žákům	70
vedení škol, resp. ředitelům	46
rodičům	28
celé společnosti	34
fakultám připravujícím učitele	15
tvůrcům	13
žádný	12
veřejnosti	11
všem účastníkům vzd. procesu	9
školám	9
zřizovatelům	8
nevím	7
státu	5

3x – úředníkům, nadřízeným orgánům, budoucím učitelům, ČŠI, ministři, pseudoučitelům (didaktikům, kariéristům)

2x – zřizovatelům, kontrolním orgánům, školitelům

1x – institucím, které budou zkoumat a bádát, MŠMT ke zviditelnění, vychovatelům, vládě, veřejné správě

Optimista ve mně říká, že tím užitek by mělo být "obrození" našeho školství, leč realista za tím vidí zas jen ty státní či evropské peníze mizějící v bezedných útrobach organizace (možná i jednotlivců), kteří celý projekt - dá-li se to tak nazvat - zajišťují.

■ Jaké podmínky musejí být splněny, aby standard mohl dobře sloužit?

Celkem odpovědělo 259 respondentů, tj. 74 %.

odpověď	počet respondentů
dostatek peněz	70
Jasný	19
kvalitní podmínky	13
srozumitelný	11
celospolečenské uznání	11
ztotožnění	11
jednoznačný	9
jednoduchý	9
objektivní hodnocení	8
musí se na něm podílet učitelé	8
kvalitní prodiskutování	8
nevím	7
konkrétní	7
zajištění kvalitního vzdělávání	6
musí s ním souhlasit učitelé	5
dostatek uchazečů o místo učitele	5
legislativní ukotvení	5
motivace	4

- informovanost veřejnosti, zajištění celospolečenské diskuse se zapojením masových médií, informovat dotčené o jejich vzniku ještě předtím, než se rozhodne o jejich případném přijetí, většinový souhlas, zájem realizovat ho
- důvěra v pedagogy, kvalitní učitelé, prostor pro DVPP a profesní růst, ochrana osobnosti učitele, sjednocení úvazků učitele, učitelé se musejí zabývat primárně procesy spojenými s vyučováním a výchovou, ostatní procesy má primárně zajišťovat další personál školy (dozory, vybírání peněz na školní výlet, BOZP, správu sítě...), etický portrét, status státního zaměstnance, omezení administrativy, vytvoření motivace pro učitele, snížení počtu dětí na pedagoga, zajištění psychohygieny pedagogů, vysokoškolské vzdělání pro ředitelky mateřských škol, proškolení, důslednost a dodržování, ocenění úspěšným, existence nástrojů evaluace, schopní realizátoři, zavedení maturit, respektování
- kvalitní vedení, žádné kamarádičkování, omezení autokracie ředitele, akceptování řediteli, nestranní ředitelé, podpora vedení školy, spravedlivý přístup ředitele školy
- kvalitní výchova v rodinách, vytvoření "standardu rodičovské výchovy", vč. důsledků jeho porušení
- spolupráce všech složek výchovně-vzdělávacího procesu
- vypracovat promyšlený systém zavádění standardu do praxe všech škol (nástupní praxe učitelů, činnost fakulturních škol, DVPP, akreditace, finanční krytí), citlivá implementace, ne příliš rychlé zavádění, důslednost při zavádění, neotálet příliš dlouho, smysluplná kritéria, jasná pravidla, zajistit a vyžadovat jejich dodržování, musí existovat i nástroje pro vyjádření toho, zda byl standard naplněn, přesažen či nedosažen, objektivita hodnocení, prosazování a vyhodnocování by se mělo dít na bázi

otevřené sebereflexe, uznání kvality práce učitele musí být podloženo konkrétními materiály a vlastní výukou, jednoznačné vymezení subjektů, které se budou na hodnocení standardu učitele podílet, vyřešit, jak se lze proti tomuto hodnocení odvolávat, zabránit zneužití, vnímání standardu jako nástroje podpory, měly by jednoznačně být stanoveny profesní činnosti, možnost přizpůsobit standard podmínkám i potřebám škol, soulad kritérií ČŠI se standardy, jednoznačně stanovený počet roků na posouzení dané úrovně Standardu, dostatek odborně vzdělaných mentorů, kvalitní kontrola výuky, pravdomluvnost, zůstat na bázi doporučení, ověřování druhou státní zkouškou

- stabilní, vystaven zkoumání, laditelný, živý dokument, kompromisní dokument, měřitelný, kontrolovatelný, realizovatelný, prodiskutovaný, přehledný, stručný, smysluplnost, formulace v několika stupních, jednoznačný, dostupný manuál k použití, přenos ze zahraničí pouze toho, co vyhovuje našim podmínkám, popsán proces vzniku, uskutečnitelný v praxi, musí existovat standardy žáků a rodičů, rozdílný pro různé typy škol, dlouhodobě testovaný
- standard má smysl jen jako součást širšího systému (viz uváděné návrhy týkající se systému celoživotního vzdělávání, mentoringu...), zvážit funkčnost stávajícího školského systému a příp. do něj udělat nutné zásahy; propojení s dalšími projekty ve vzdělávání, změnit vztah státu a školství, systém hodnocení škol, systém hodnocení učitelů, promyšlené a navazující kroky, které vytvoří ucelený systém, změna systému a výše financování regionálního školství, zakotvení v legislativě, součást dalších změn
- realizovat expertní šetření, které by analyzovalo a porovnávalo potřeby kvalit učitele a představy o kvalitách učitele z pohledu těchto skupin: učitelé všech úrovní škol - ředitelé - rodiče žáků - vychovatelé žáků - inspektoři - představitelé obcí - představitelé státu na úrovni ČR, následně porovnat s analýzou dokumentů a výsledků výzkumů v zemích EU a ve světě, podrobná analýza současného stavu školství u nás i v zahraničí
- vymezení pozice standardu v pregraduálním a celoživotním vzdělávání, stanovit pravidla tvorby kurikula pregraduální přípravy učitelů na VŠ, vycházet je nutné ze skutečného stavu současné práce učitele (koncipováno na základě reprezentativního profesiografického šetření práce učitele), vyšší dotace na studenta učitelství, vyšší dotace na absolventa, nová kritéria pro přijímání na ped. fakulty, delší čas a větší pozornost věnovat praxím v průběhu studia, nenechat dostudovat každého
- zajištění kompetentnosti zástupců zřizovatele, jasně stanovená pravidla komunikace a kompetencí ředitelů škol a zřizovatelů
- odpovídající materiální základna, pomůcky
- zrušení OPŘO, vytvořit standard MŠMT
- žádné

Standard musí obsahovat měřitelné položky.

Nesmí být nástroj proti učiteli a jeho práci (pokud se nejedná o vyložení špatného učitele).

Nesmí se preferovat "zásluhy na papíře", ale skutečná práce učitele.

Musí být splněny finanční podmínky pro kvalitní práci učitele.

Musí se změnit názor společnosti (a samotných učitelů) na tuto profesi.

Musí se zlepšit provázanost práce mezi učiteli z praxe a fakultami VŠ připravující budoucí učitele.

Musí se zlepšit komunikace mezi PdF a ostatními fakultami, které připravují budoucí učitele.

Musí se zlepšit vzorek studentů, kteří se hlásí na VŠ - studium učitelství (studium učitelství by nemělo být "poslední štací", kde se hlásím, protože jsem se nedostala na jinou VŠ).

1. Bude zajištěna vůle společnosti zaplatit každému dítěti vzdělávání co nejvyšší kvality.
2. Bude zajištěno bezpečné prostředí pro zlepšování učitelů. Standard nebude stavěn jako hrozba, ale jako podpora.

3. Prakticky:

A. Pro finanční zabezpečení

- školství bude trvale financováno částkou aspoň o 1 – 1,5% HDP vyšší než dnes
- platy učitelů bude možné diferencovat (odstraní se tarifní tabulky v dnešní podobě)
- žádný učitel si v důsledku změny ve financování nepohorší
- nástupní platy se podstatně zvýší
- bude financováno další vzdělávání v různých formách včetně individuální vzájemné podpory učitelů ve sborech (např. snížené úvazky učitelů – metodiků / mentorů)

B. Pro odbornou podporu učitelů při dosahování standardu

- bude vyvinut systém odborné podpory včetně individuální kolegiální podpory ve školách a obnovení funkčních uvádějících učitelů

C. Pro vnitřní přijetí standardu učiteli

- během diskuse se podaří přesvědčit učitele, že standard má být opravdu jejich, že jim ho nikdo nechce diktovat, že jejich názory jsou brány vážně – zdá se, že to se zatím nedaří
- první verze standardu vzešla z této etapy diskuse pode podrobena dalším revizím na základě zkušeností s tím, jak se se standardem učitelům bude pracovat (ne ale formou pilotáže!)

D. Podoba a obsah standardu

- standard bude popisovat více úrovní (jedna z nich je základní, povinná, další dobrovolné)
- standard bude přiměřeně náročný – tedy reálně dosažitelný (popisuje práci, jaké dnes dosahuje cca 20% nejlepších učitelů v běžných školách a jaké je tedy prokazatelně možné dosáhnout)
- standard je srozumitelný
- standard je konkrétní, ale nesvazující

E. Bude vyvinut i standard pro práci ředitele

Musí být stručný: dokument o délce max. 3 normostrany. Musí být obecný a nesmí směřovat různé problémy do jedné roviny. Nesmí preferovat konkrétní výukové metody a formy, musí preferovat odbornost učitele před jeho kompetencemi psychologicko-pedagogickými.

Musí být pečlivě zkomunikován se všemi, koho se týká. Musí být možné ho "ladiť" v praxi, tedy upravovat podle zkušeností. Musí vzniknout něco jako: Centrum podpory dosahování standardu - místo se kterým je možné komunikovat otázky spojené s vývojem a zaváděním standardu. Musí vzniknout přirozené ukázky "dobré praxe", které ilustrují variabilitu dosahování standardu v přirozených školních podmínkách. Kurikulum vysokých škol připravujících učitele musí obsahovat prvky zaměřené na dosahování standardu. Tyto prvky si studenti musí osvojovat v teoreticko-praktické rovině. Tedy získávat potřebné znalosti a zároveň trénovat dovednosti spojené s aplikací znalostí do praxe. Standard musí mít "reklamu" u laické veřejnosti.

Standard by měl být objektivní, konkrétní, dobře srozumitelný, čitelný. Především ale jednoznačný, aby bylo jasné, co standardem je, co je nadstandardní a co standardem není. Samotný proces vzniku standardu by měl být kvalitně popsán a díky tomu je možné také připravit podmínky k tomu, jak standardu dosáhnout. Standard by měl být co možná stabilní, ovšem vystaven dalšímu zkoumání a porovnávání, případně přesnějšimu vymezení.

Shrnutí: Podmínky nutné pro splnění standardu lze asociovat do dvou skupin:

1. parametry dokumentu – srozumitelný, jednoznačný, konkrétní, jednoduchý, realizovatelný...
2. podmínky pro zavádění – finance, shoda učitelů, společenský konsenzus, dostatek uchazečů o místo učitele, motivace, materiální podmínky...

■ Kdo by měl vytvářet a zajišťovat podmínky pro to, aby standard mohl dobře sloužit?

Celkem odpovědělo 248 respondentů, tj. 71 %.

odpověď	počet respondentů
stát (MŠMT, resp. MF a MPSV)	138
Zřizovatelé	35
Ředitel	42
učitelé	31
vedení školy	18
fakulty vzd. Učitele	21
ČŠI	116
Kraje	11
vzdělávací instituce	10
Nikdo	6
Všichni	5
profesní sdružení	5
Rodiče	4
Žáci	4
Škola	4

3x – nevím, Parlament ČR, rada školy, kolegové

2x – předsedové předmětových komisí, DVPP, média, odborníci, orgány samosprávy kraje obce, nezávislá instituce

1x – VÚP, zaměstnavatel, správce počítačové sítě, kontrolní orgány, Centrum podpory dosahování standardu, vše, co se podílí na utváření pedagogického pracovníka, OPŘO, každý sám, projektový manager školy, vědecké instituce, společnost, úřad vytvořený MŠMT, OÚ a MěÚ, odborníci, soukromá firma

Shrnutí: respondenti přisuzují povinnost vytváření podmínek především státu a ředitelům a učitelům. Do odpovědí se promítalo různé porozumění tomu, co je možné si představit pod pojmem „aby standard mohl dobře sloužit“ – buď to může znamenat, že učitelé ho musí ve své praxi zohlednit (a pak za vytvoření podmínek zodpovídají učitelé), nebo že nějaký jiný subjekt musí vytvořit vhodné podmínky pro to, aby ho učitel ve své praxi mohl zohlednit.

■ Měla by kvalita práce učitele mít vliv na výši jeho mzdy?

Celkem odpovědělo 281 respondentů (81%).

odpověď	počet respond.	%
ano	263	91
ne	18	6
nevím	8	3

V komentářích respondenti upozorňovali na to, že pokud nebudou k dispozici vyšší mzdové prostředky, nebude se moci kvalita výkonu učitele na výši jeho mzdy projevit.

Především je třeba navýšit současný tarifní plat, dřív do škol nedostaneme kvalitu. Zvýšení mezd ve školství s sebou automaticky přinese vyšší atraktivitu učitelství, vyšší konkurenci mezi učiteli a kvalita tak bude generována automaticky. Ředitelé si budou moci vybírat a ne sbírat co zbude.

Další komentáře se zabývaly měřitelností a objektivitou měření kvality ve vzdělávání.

Jen nevím kdo to bude posuzovat a podle čeho. Co bude kriteriem? Znamky? Úsměvy? Výzdoba?....Stačí dva, tři "anarchisti" ve třídě a můžete to zabalit. A všechny rady, poučky, literatura a rady odborníků jsou bez účinku. Kdo zažil ví, kdo nezažil nevěří.

Leč kdo posoudí kvalitu práce. Z pár hodin hospitace nic moc neposoudíte. Z výsledků žáků také ne, neboť nevyjadřují pouze práci učitele, ale i práci žáka. Je to těžké.

Je totiž značný rozdíl učit žáky na výběrových školách nebo učit žáky z nepodnětných sociálních prostředí na odborných školách. Práce takového učitele je mnohdy nesrovnatelně náročnější než práce učitele například na gymnáziích.

Kvalitu práce učitele je třeba posuzovat velmi individuálně. Každý učitel má jiné metody své práce. Setkal jsem se za dobu své praxe s mnoha učiteli, kteří by jistě papírově standard splňovali, a přesto jsem se s nimi rozloučil. Nebyly totiž za nimi vidět výsledky práce. Naopak mnohdy i učitel nekvalifikovaný dokáže dělat s žáky pravé divy. Zaujme i problematické žáky, kteří přijdou ze ZŠ s pětkami, nadchne je pro řemeslo, dokáže je pochválit.

Další komentáře se vyjadřovaly ke skutečnosti, že standard není běžný v mnoha jiných povoláních a pozastavovaly se nad způsobem zavádění standardu.

Mám praxi 23 let na základní škole, ale ještě jsem se nesečkala s tím, že by bylo možné v podmínkách, které panují v našem školství, dokázat objektivně hodnotit práci učitele. Lze to vůbec? Kdo hodnotí práci našich soudců? Mají také svoje standardy? Kdo hodnotí práci našich lékařů? Mají také svoje standardy? A kdo hodnotí práci našich politiků? I ti mají svoje standardy? Dejte nejdříve učitelům přijatelné pracovní a hlavně platové podmínky a potom se mohou vytvářet standardy! V době, kdy se platy učitelům snižují se ještě divím, že vůbec někteří z nás stále poctivě pracují.

■ V čem spatřujete hlavní rizika, která mohou ohrozit úspěšné a užitečné fungování standardu v praxi?

Celkem odpovědělo 269 respondentů (77%).

odpověď	počet respondentů
formalizmus	51
nedostatek financí	48
neobjektivita hodnotitelů	34
zneužití	28
nepřijetí standardu učiteli	21
byrokracie	12
neměřitelnost	12
administrativní zátěž	9
vedení	8
vztahy v kolektivu	7
nedotaženost	7
nedostatek učitelů	7
způsob vzniku standardu	6
lidský faktor	6
nezájem	5
nepřipravenost pedagogických fakult	5
neproveditelnost	5
nepřiměřeně náročný standard	5
nechuť učitelů	5
způsob hodnocení	5
nezájem politiků	4

3x – přetlak nabídky nad poptávkou na středních školách, akademický přístup a teoretizování, skepse, nezajištění suplování

2x – méně času na děti, rodiče, absence podpory, složitost, nejednoznačnost, šablonovitost, věková struktura sboru, nekvalitní řízení školství, žáci a rodiče, nesrozumitelnost, manipulativnost (kamarádčkování), omezení tvořivosti, nekompetentnost tvůrců, nezajištění podmínek, chybějící motivace učitelů, načasování – příliš mnoho reforem ve stejné době,

1x – bezduché přenášení zahraničních zkušeností, nepružnost starších učitelů, postihování neplnění, neveřejnost, média, absence koncepce vzdělávání, nezodpovědnost, plošné zavedení, lobbistické tlaky, špatně připravený dokument, nepochopení, nezapojení žáků a studentů, obavy z nových metod, výchova dětí v rodině, změna vlády, znevažování zkušeností z praxe, únik financí ze škol do jiných institucí, odebrání pravomocí řediteli, obejitelnost, propojení s finančním ohodnocením, nepropojení s finančním ohodnocením, rychlá a uspěchaná řešení, švejkovsky dokonalá aplikace, chybějící motivace, chybějící vize profesního růstu, preference průměrných jedinců, nedostatek učitelů, rutina, lenost, neschopnost, unifikace, nedůvěra, úředníci, korupce, přetíženost učitelů, uzavřenost školy, přehlížení problémů, ohrožení žáka, ohrožení autonomie učitelů, náročnost ověřování, málo připravený terén včetně ředitelů škol, stoupající nároky na učitele a ředitele, zhoršení výuky, nezralost, chybějící komplexní podpora (právní i finanční), nepřijetí standardu veřejností, časová náročnost, organizační náročnost, nedostatek času na vzdělávání, idealizace, nesplnění závazků, tendence aplikovat standardy kvality převzaté ze zahraničí, předčasné zavedení,

podceňování učitelské práce ve společnosti, materiální zabezpečení, lobismus, nešťastná forma diskutovaného standardu (buď to měl být ucelený návrh "shora", k němuž se má učitelská veřejnost vyjádřit, nebo to měla být výzva k vytvoření standardu spojená s všeobecnou diskusí (viz tato) bez jakéhokoli vykopnutého návrhu

■ Má standard být povinný pro všechny učitele?

Celkem odpovědělo 266 respondentů (76%).

odpověď	počet respondentů	%
ano	137	52
ne	86	32
nevím	43	16

■ Měl by podle Vás standard popisovat pouze jednu úroveň kvality závaznou pro všechny učitele, nebo má obsahovat i vyšší úrovně, které by dosahovali pouze někteří vynikající učitelé?

Celkem odpovědělo 236 respondentů (68%).

odpověď	počet respondentů	%
pouze jedna úroveň	50	21
více úrovní	135	57
nevím	51	22

■ Jak by se podle Vás mělo postupovat, pokud nějaký učitel nedosáhne základní úrovně standardu?

Celkem odpovědělo 248 respondentů (71%).

odpověď	počet respondentů	%
při dlouhodobém opakovaném neplnění rozvázat pracovní poměr	60	24
nabídnout pomoc a podporu	47	19
snížit finanční ohodnocení	26	10
dát šanci na zlepšení	14	8
doplnit vzdělání	16	6
odejít ze školství	9	4
práce na pozici asistenta pedagoga	5	3
nevím	4	2

3x - nijak

2x - ověřit, zda je to pravda

1x - nezískání certifikátu, měl by dostat neplacené volno (čas na přemýšlení), napomenutí, snížení úvazku, měl by sám zvážit, zda setrvá ve školství, zrušit fakultu, která takového absolventa vyprodukovala, posuzovat případ od případu, je to na rozhodnutí ředitele, nedosažení standardu musí být jasně vyjádřeno, ale nedestruktivní formou, umožňující vlastní, byť pomalejší tempo směřování k němu.

1. doporučení a konkrétní nabídka učiteli, jak a čím může standardu dosáhnout, + v jakém časovém horizontu (školení, jiná podpora..) Dosahovat úrovně standardu by v teoretické rovině měli již absolventi PedF a také si během "praxe" učení dle standardů zkoušet a vyhodnocovat.

2. při neplnění snížení mzdy + povinné školení

3. výpověď

Měl by mít možnost ho dosáhnout do určité lhůty - cca. 3 roky po nástupu do zaměstnání, poté by mělo následovat vyhodnocení podle předem známých a dosažitelných kritérií a rozhodnutí o setrvání ve školství.

Nabídnout čas a cestu k sebevzdělání. Pokud má snahu opravdu učit, zmústane a zlepší se. Pokud ne uteče sám.

Všichni budeme potřebovat ČAS abycho se se standardem porovnali. skoro nikdo není dokonalý, nehledě k tomu, že polovinu věcí ve standardu nás nikdo na fakultě ani na středních školách neučil. Vždyť se téměř jedná o rekvalifikaci.

Dříve než se konstatuje, že učitel základní úrovně nedosahuje, musí mu být poskytnuta všechna dostupná podpora (individuální rozvojový plán, kritický přítel / mentor / uvádějící učitel, potřebná školení, maximum možného času).

Teprve když se všechna pomoc a intervence ukáže jako neúčinná, učitel ze školství odejde.

Otázka je, zdali takový učitel může plnit roli asistenta. Pokud například není schopen navázat potřebný vztah s dětmi, může být asistentem?

Měl by mít možnost pomoci DVPP a sebevzdělávání splnit kritéria standardu, pokud k výraznému zlepšení nedojde v průběhu dvou let, šlo by o závažné porušení pracovních povinností.

Je zapotřebí vyzkoušet škálu různých motivačních nástrojů, pohovorů v průběhu delšího časového období. Dát široký komunikační prostor k porozumění, k důvěře, ke spolupráci... Prostě upřednostnění pozitivních pobídek k práci před represivními metodami, jejichž účinnost je krátkodobá a výsledek většinou negativní...

Měl by:

1. Získat informaci, v čem a proč nedosahuje požadovaný standard.

2. Dostat návod, prostor a určitý čas na odstranění nedostatku.

3. Pokud nebude reagovat, měl by ze školství odejít (být odejit).

První fáze..taktní napomenutí s možností nápravy

Druhá fáze...snížení úvazku i platu (odejmutí předmětu, ve kterém nevykazuje kvalitní výsledky)

Třetí fáze..propuštění

Měl by mít možnost vlastního náhledu na to, proč neprošel, na identifikaci základních nedostatků a na posouzení, jaké má možnosti v jejich postupném odstraňování. Měl by si ujasnit své postoje vůči potřebným změnám, shledal-li by je jako potřebné a možné, měl by moci na nich s udáním základních časově-kompetenčních horizontů pracovat. Pokud by se ukázalo, že jsou požadavky (dobrého!) standardu pro učitele nepřijatelné nebo neproveditelné, nezbylo by, než změnit profesi. Řidiče kamionu, který se nevyzná v křížovatkách, nebo chirurga, který chce používat léčebné postupy staré dvacet třicet let bychom v dalším provozování jeho činnosti asi také nepodporovali, ne?

■ Kdo a jak by podle Vás měl posuzovat, zda učitel dosahuje kvalit popsanych ve standardu?

Odpovědělo 256 respondentů, tj. 73 %.

odpověď	počet respondentů	%
jeden subjekt	88	34
více subjektů	96	38
nevím	11	4
nikdo	7	3

Pokud by měl učitele hodnotit pouze jeden subjekt, pak by to měly být následující subjekty:

odpověď	počet respondentů
ředitel, resp. vedení školy	60
profesní komora	4
atestační komise	4
nezávislý subjekt	4
učitel	3

3x – učitel

2x – externí hodnotitel, ČŠI

1x – odborník s dlouholetou pedagogickou praxí, prof. Rýdl, uvádějící učitel, jeho fakulta, VŠ pedagogického směru, žáci, rodič, kompetentní pedagog terciárního stupně

Pokud by mělo učitele hodnotit více subjektů, měly by se na hodnocení podílet následující subjekty:

odpověď	počet respondentů
ředitel, resp. vedení školy	77
ČŠI	32
učitel	25
kolegové	37
žáci	29
rodiče	27
externí hodnotitel	8
kolegové z jiných škol	5
nezávislý orgán	4
zkušený pedagog	4

zástupce fakult přípr. učitele	4
mentor	8

3x – oborový odborník, kontrolní orgán, zřizovatel,

2x – MŠMT, úspěšní absolventi, supervizor

1x – akreditovaná instituce, krajský úřad, veřejnost, auditoři, komise, teoretici, názor ze zahraničí, atestovaný učitel, instituce organizující celoživotní vzdělávání a DVPP, certifikovaný učitel

To nelze objektivně posoudit jinak než aktivním zapojením všech lidí, kteří s vyučujícím interagují.

Test dvě složky- odborná: úroveň pedagog ZŠ : Vyplnit přijímací test na ELITNÍ STŘEDNÍ ŠKOLU ve svém předmětu pedagog SŠ na vysokou. Jednou za 5 let. (V případě že bude úroveň ale tak žalostná jako u testu CERMAT tak to raději zabalte). Druhá složka kombinovaný posudek (dotazník-od ředitel, rodiče, žáci a inspektor).

Jedině podle dlouhodobých výsledků žáků daného učitele s přihlédnutím k "materiálu", který je k dispozici, aby to zas nezvýhodňovalo gymnázia, jako ten systém přijímání na střední školy nebo financování.

To je přirozené !

Jeho pracovní kolegové, kteří znají kritéria etiky i výsledky jeho práce.

Ve starších ročnících škol pak i samotní studenti. Jsou to nakonec také oni, kdo mu mohou pomoci. Nakonec i jeho žádanost na jiných školách, když ho necháme rotovat nebo lektorovat nějaké speciální edukační bloky a témata. Učitel musí být specialista, jen tak si zvedne své sebevědomí i plat. V některých případech je učitel "specialista" na dobré mezilidské vztahy... tam nepotřebuje žádný komentář. Kvalitní ředitel ho nepustí ano do důchodu.

Rozhodnutí je hodně na řediteli, který je však prostřednictvím průběžné autoevalauce také hodnocen.

Určitě je to souhrn vícero skutečností. Vysokoškolský diplom na prvním místě, osobnostní testy předpokladů vzdělávat, to snad nemusím psát, to jsou ty základní objektivní. Dále samozřejmě nastupuje posuzování subjektivní ze strany zřejmě ředitelů, eventuálně nějaké zkušební komise. Jako personalista bych prováděla nějakou kontrolu, či zpětnou vazbu od rodičů atd.

- Objektivně měřené výsledky žáků s ohledem na kvalitu vstupu (jsou školy s nadanými a školy s problémovými žáky)

- výsledky hospitací - kolegiální, inspekční

- výsledky testů týkajících se znalostí, dovedností a postojů kantora

- zavést tzv. aprobaci podobně jako u lékařů - počet aprobací a úroveň aprobací (ale zamezit tomu, aby se učitelé "honili" za aprobacemi a zanedbávali žáky

- vztahy žák, učitel, rodiče - to se ale bude těžko hodnotit

Pro odpověď na tuto otázku jsme se rozhodli odlišit období, kdy učitel s pomocí standardu pracuje na svém profesním růstu (formativní fáze), a období, kdy učitel bude usilovat o potvrzení toho, že jeho práce dosahuje požadované kvality (sumativní fáze).

a) Při využívání standardu v jeho hlavní funkci – tedy jako formativního nástroje pro rozvoj učitelovy profesionality – hodnotí učitel s pomocí standardu svou práci sám a dále s pomocí « kritického přítele », například metodika / mentora, ředitele, který standardu rozumí, uvádějícího učitele apod. Kritický přítel klade učiteli inspirativní otázky, poskytuje učiteli popisnou zpětnou vazbu (pojmenuje, co v práci učitele vidí jako krok k dosažení kvality, a na čem by učitel měl více zapracovat). Hledá společně s učitelem cestu k dalšímu zlepšení, mohou spolu vytvořit plán pro zlepšení, podle něhož učitel postupuje. Učitel si průběžně shromažďuje doklady o tom, jak postupuje, aby jeho práce dosáhla úrovně požadované standardem. Takovými doklady mohou být jeho běžné pracovní materiály: přípravy na hodiny s reflexí = komentářem o tom, co se zdařilo, co by učitel naopak příště udělal jinak; produkty žáků s učitelovým hodnocením; fotky z výuky, z akcí, s komentářem o tom, čemu se při takové výuce nebo akci žáci učili; zpětné vazby od žáků a od rodičů; i doklady pořízené speciálně: DVD s nahrávkami hodin nebo úseků; záznamy z hospitací uskutečněných kritickým přítelem; záznamy z hospitací jiných osob; volná psaní – učitelský deník ..... atd. Kritický přítel vede s učitelem diskusi nad doklady, společně hledají, co v učitelově práci konkrétně dokládá splnění toho či onoho požadavku standardu. (Materiály shromažďované v portfoliu by neměly učiteli přinášet žádnou práci navíc. Jde o to, aby z materiálů, které běžně vytváří, volil a shromažďoval v deskách nebo v krabici ty, z nichž je patrné, jak kvalitní je jeho práce. To, co nelze doložit podobnými materiály, může být natočeno, vyfoceno, případně pozorováno.)

b) Standard hraje roli ve shrnujícím (sumativním) posouzení učitelovy práce. K němu dochází ve chvíli, kdy se učitel s pomocí „kritického přítele“ rozhodl, že chce, aby kvalita jeho práce byla oficiálně uznána. Nebo může být tato chvíle dána předem stanoveným termínem (např. „Na dosažení základní úrovně standardu máš dva roky.“) V této chvíli „zúčtování“ se sejde malá skupinka autorizovaných osob, které mohou: a) hospitovat u učitele b) vést s ním rozhovor nad jeho portfoliem c) shlédnout video s nahrávkou výuky ..... V této skupince by měl být ředitel školy, kritický přítel (metodik, mentor, uvádějící učitel) a jedna osoba vně školy. Tou může být metodik nebo ředitel jiné školy, výhledově mentor pracující pro atestační systém.

Především on sám „učitel“ svojí sebereflexí, v konzultaci se svým nadřízeným, který využívá hospitací jako prostředku zjištění kvality práce učitele. ČŠI by mohla pomoci jako nestranný subjekt při tematické inspekci, sledovat práci učitele, tedy především jeho přístup k dětem, k procesu. Spolupráce s rodiči, formou dotazníků. Spolupráce s dětmi, žáky, studenty prostřednictvím dotazníků či rozhovorů (žáci druhého stupně „zlobí“ při nezajímavých a nezáživných hodinách, rozeznají již učitele spravedlivého a s humorem, od učitele, kterého jeho práce nebaví).

Na hodnocení by se měly podílet tyto tři (čtyři) skupiny:

- učitel sám + mentor (který s učitelem dlouhodobě pracuje)
- ředitel (vedení) školy
- objektivní „komise“ sestavená z odborníků zvnějšku (např. z učitelů z jiných škol, kteří již dosáhli standardu, dalších mentorů.. apod.

Na hodnocení by se také mohla podílet Česká školní inspekce, za předpokladu, že její fungování projde značnými reformami v souladu se současnými požadavky na školství.

Posouzení by mělo probíhat osobní konzultací výše uvedených osob na základě:

- dokumentace vlastní práce (např. portfolia, včetně ukázek práce žáků, které prokazují plnění standardu a odkazují na jeho jednotlivé body)
- opakovaných návštěv ve výuce

Především sám učitel skrze vlastní portfolio, a to tak, aby v případě spolupozorovatele mohlo být jasně patrné, co je čím míněno a proč konáno. V průběhu školního roku několikrát i vedení školy, v rozmezí dvou až tří let pak klidně pracovníci ČŠI, ale proč ne třeba i rodiče v rámci ukázkové hodiny při dnu otevřených dveří, proč ne také sami žáci, přidáme-li ke čtvrtletnímu hodnocení i dotazník pro ně, potažmo pro rodiče - přikláním se k vícezdrojovému hodnocení, také k více metodám hodnocení (rozhovor, dotazník, náslech s rozbořem ap.), určitě to považuji za efektivnější než např. jednostranné občasné posuzování skrze testy nebo zkoušky podobné schůzky - portfolio je více směřodatné, ač náročnější na zhodnocení.

■ Měla by být vytvořena jedna společná verze standardu pro všechny učitele MŠ, ZŠ a SŠ?

Celkem odpovědělo 264 respondentů, tj. 76 %.

odpověď	počet respondentů	%
ne	133	50
spíše ne	44	17
spíše ano	36	14
ano	33	13
nevím	19	7

■ Jakým způsobem by měl být standard využíván v přípravném vzdělávání učitelů?

Celkem odpovědělo 234 respondentů, tj. 67 %.

odpověď	počet respondentů	%
měl by být součástí přípravy učitelů	72	31
VŠ by na něj měly připravit	39	17
měl by na něj být kladen důraz na praxích	15	6
měl by být zohledněn už v přijímacím řízení	15	6
nijak	14	6
studenti by s ním měli být seznámeni	13	6
nevím	8	3
měli by ho dosahovat vyučující na VŠ	6	3
je to záležitostí fakult přípr. učitele	6	3

1x – vedení k sebereflexi, studenti by měli standardu rozumět, měl by se stát východiskem pro DVPP, návod, kam a jak se ubírat v tomto povolání, navýšení hodinové dotace, sjednocení výuky, upozornění na náročnost a nedoceněnost profese

■ Jak má být standard využíván pro podporu profesního růstu učitelů?

Celkem odpovědělo 207 respondentů, tj. 59 %.

odpověď	počet respondentů	%
podmínka platového postupu	33	16
pro podporu DVPP	28	14
Nijak	27	13
popsání více úrovní standardu	22	11
motivace	19	9
nevím	10	5
sebereflexe	9	4

3x – akreditacemi

2x – nástroj hodnocení

1x – musí jasně zadávat stupně vzdělání pro různé úrovně učitelství, je to na učiteli

1x – je předčasné se k tomu vyjadřovat, podpora implementace, ukazovat cestu

Učitel by se díky standardu mohl zlepšovat nejen v realizaci učebního procesu a podpoře učících se osob, ale mohl by se podle svých postupně rozvíjených možností zapojovat do lektorování, tvorby učebních materiálů, regulativ schválených MŠMT atd. - tak, jak se to už dnes zčásti u některých učitelů děje - s cílem rozšiřovat to, co považujeme za kvalitní a potřebné. Prozatím stále není ojedinělé, že tvorba důležitých učitelových dokumentů a materiálů je v rukou lidí s téměř nulovou praktickou učitelovou zkušeností, je tvořena od stolu, mnohdy i s cílem komerčně uspět, zviditelnit se, smést skutečné problémy se stolu ap. i bez ohledu na dopady do praxe učitelů.

■ Domníváte se, že tvorba standardu profese učitele je potřebná?

Celkem odpovědělo 298 respondentů, tj. 85 %.

odpověď	počet respondentů	%
ne	127	43
ano, pokud budou vytvořeny podmínky	99	33
ano, v každém případě	36	12
spíše ne	24	8
nevím	12	4

■ Vyhovuje Vám předložené členění standardu (zvolené oblasti a podoblasti)?

Celkem odpovědělo 237 respondentů, tj. 68 %.

Odpověď	počet respondentů	%
Ne	95	40
Ano	86	36
Nevím	56	24

■ Jaké úpravy členění případně navrhuje?

Celkem odpovědělo 68 respondentů, tj. 32 %. Konkrétní návrhy poskytlo 15 respondentů.

1. návrh:

1. *Etický rozměr učitele - jako podmínku*
2. *Sociální a motivační dovednosti - včetně komunikace (podle Komenského)*
3. *Funkční gramotnost - znalosti, PC, odborné aprocace, ..*

2. návrh:

...bych navrhoval, aby „osobním standardem učitele“ byla jeho funkční gramotnost, do které se vloží požadavky na důležité dovednosti pro péči o lidské instinktivní potřeby účastníků vzdělávání. Jinými slovy bych to nazval „skutky služby“. To, že jejich původ vychází i ze samostatnosti a autonomie učitele je zřejmé. A také... to, co nemůže vyjít ze mne, očekávám pro dobro věci od druhých. Ale musíme o tom komunikovat.

- a) *učitel (ale i žák) vytváří svými činy prostředí a podmínky pro smysluplnost*
- b) *učitel (ale i žák) vytváří svými činy prostředí a podmínky pro spolupráceschopnost*
- c) *učitel (ale i žák) vytváří pro svými činy prostředí pro jistotu ostatních i svou*
- d) *učitel (ale i žák) vytváří svými činy prostředí pro seberealizaci (tvořivost) ostatních i svou*

Tyto uvedené čtyři prostory odpovídají nejhlubším základním instinktivním potřebám člověka, jak je uvádí 470 l.př..Kr. Empedokles, následně s nimi pracuje až K.G. Jung a F.Rieman.. a v současné době na nich staví a vysvětluje manažerské dovednosti J.Plamínek. Jsou od nich odvozeny všechny poznané psychologické ale i edukační funkce. Jde o analogické komplementární prostory, s nimiž korelují tzv. ctnosti. Dále v bodu č.6.

Naplňování těchto 4 prostorů (údolí), dává edukaci smysl, neboť, jak si pozorný čtenář všimne, ono naplňování je postaveno na etice, tedy lidskosti. Tato bázová komponenta je vyústěním důvodů č.1-4, neboť nic nám není platné, že žák umí obhajovat svůj názor nebo umí nakreslit plakát, když tento názor je černobílý, a někdy spíše jen černý, a onen plakát nese satanské symboly. Hodnotil bez citu a zralosti by v to mohl objevit druh umění s přihlédnutím k „normálnosti“, která se dnes vyskytuje skoro na každém tričku.

...

Standardy učitele bych asi přejmenoval na rámcové standardy školy v symbióze s vizí ŠVP. To by nikoho nebolelo. Učitelé (ale i žáci a rodiče) by byli ti, co je svými činy naplňují tím, že ze svých potenci a prostřednictvím svých kompetencí vytvářejí podmínky pro rozvoj ostatních.

Ředitel by hodnotil nikoli člověka, ale jeho ovoce. (Tím se dá ocenit i melancholický introvert, který v tichosti uskutečňuje hluboké myšlenky v činy. .. byt' jedním činem, který má dopad.)

...

Kánon standardu školy :

č.1) Učitel ... podporuje (nenese na svých bedrech) u ostatních naplněnost potřeb lásky ... (rozvíjí osobnost žáka)

- *prostřednictvím bohatosti vztahů která vedou k důvěře*
- *prostřednictvím životní smysluplnosti, (inteligence) která vede k hodnotám*
- *prostřednictvím kroků k jistotě, (hranicích) které vedou k porozumění a jistotě*
- *prostřednictvím prostoru ke svobodě, (prostor pro život) který vede k seberealizaci, a tedy i k motivaci*

č.2) Učitel disponuje potřebnou funkční – operační gramotností pro svou profesi a dále ji rozvíjí ... (práce na PC, práce s technologiemi u odborných předmětů, interaktivní tabule, programy, pomůcky, sociální dovednosti)

č.3) Učitel se dále vzdělává a rozvíjí svou osobnost ... (znalosti, rozhled, rozšiřování oboru, předávání metod a forem práce dalším učitelům ...) Úplně bych se vyhnul stigmatizace, jako že navazuje oční kontakt ! Ten se totiž navazuje sám, když se pečuje o etiku a vztahy !

3. návrh:

Vhodnost daného člověka pro učitelskou profesi

Způsobilost po stránce profesní

Společenské kvality budoucího /stávajícího/ učitele

4. návrh:

Ukazatele kvality, resp. kriteria by měla být několikaúrovňová, např. vždy - občas - nikdy. Mělo by být orientačně nastaveno co je reálné aby splňoval začínající učitel, učitel s pětiletou praxí, učitel s dvacetiletou praxí - začínající učitel asi nebude umět či ovládat předvídání různých situací při výuce - nebude mít zkušenost, ale může naopak více dbát na individuální přístup než učitel s dlouholetou praxí, který neumí učit jinak než frontálně.

5. návrh:

Navrhuji začlenit do textu standardu kompetenci práce učitelů s ICT napříč vzdělávacími oblastmi jako samozřejmou součást celkového chodu škol. ICT naprosto reálně ovlivňuje kvalitu života každého jednotlivce ve společnosti. To vše v souladu s přijatým Akčním plánem integrace ICT s názvem Škola 21. století přijatým MŠMT ČR.

6. návrh:

Úvodní slovo obecně o smyslu a cílech standardů

A) Standard kvalitně pracující školy

B) Standard kvalitně pracujícího ředitele školy

C) Standard kvalitně pracujícího učitele 1) SŠ 2) ZŠ II. st. 3) ZŠ I. st. 4) MŠ

D) Standard kvalitně pracujícího inspektora České školní inspekce

E) Standard kvalitně pracujícího zaměstnance MŠMT

F) Standard kvalitně pracujícího zaměstnance organizací zřizovaných MŠMT (NIDM, NÚOV, ÚIV atd.)

Tabulka s procentuálním vyjádřením navýšení platu při dosažení určitého vyššího stupně oproti základnímu standardu - 25% za každý vyšší stupeň navíc.

7. návrh:

Chybí vstupní oblast přesného vymezení práce učitele (kompetence). Především to, do jaké míry musí učitel řešit administrativní záležitosti spojené se vzděláváním žáků apod. Resp. lze zaručit, že to, co ve standardu nebude definováno, učiteli nepřísluší, aby se tím zabýval?

8. návrh:

Za úvahu by stálo zkusit rozpracovat spíše strukturu činností a chování učitele dle jednotlivých kompetencí učitele, neboť navržené oblasti (přestože jsou velmi dobře navrženy), zahrnují činnosti, které se do jisté míry mohou dublovat a překrývat, což může v oblasti hodnocení kvalit učitele přinášet obtíže při stanovení konkrétních indikátorů kvality.

9. návrh:

Navrhuji, aby bylo více zohledněno vzdělávání učitele a to jak v rovině "základního" vysokoškolského vzdělání, tak i v rovině dalšího vzdělávání. Ptejme se po systému atestací apod.

10. návrh:

Rámcově souhlasit lze, ale měla by být zcela jasně pojmenována kritéria měřitelná a neměřitelná, objektivní, objektivizovatelná a zcela subjektivní, atd. Oblasti je nutno rozšířit.

11. návrh:

- 1. Jednak by měl být standard rozdělen na oblast "funkční gramotnosti".*
- 2. A pak na oblast "etického rozměru".*
- 3. Žádná velikost ochytření jako kritérium by zde nemělo hrát roli. Člověkem je zde za své jméno a plody své práce.*

12. návrh:

rozšířit o oblast výchovy mimo vyučování, pedagogů volného času a pod.

13. návrh:

podle typu školy, na které bude učitel vyučovat

14. návrh:

*Cíle žáků
Cíle rodičů
Cíle společnosti*

15. návrh:

*Rozdělila bych Profesní rozvoj učitele na více podskupin:
Oborové dovednosti (znalost metodiky, učebnic, aktivní účast na školeních, sebevzdělávání v oboru), Jazykové dovednosti (znalosti spisovné češtiny a pravopisu - STÁLE PROBLÉM I U STŘEDOŠKOLSKÝCH UČITELŮ! - a znalosti cizích jazyků), Počítačové dovednosti (v dnešní době je dovednost používat počítač, programové vybavení a digitální techniku klíčové pro mezinárodní vzdělávací projekty z EU), Další specifické dovednosti (znalosti z jiných oborů apod.)*

- *Vymezení profesních způsobilostí týkajících se vyučování a učení (popis profese) - viz komentář na konci příspěvku.*

Komentář na konci příspěvku:

NÁVRH PROFESNÍCH DOVEDNOSTÍ UČITELE

sleduje vývoj a způsob uplatňování oboru ve společenské praxi

obor (tj. znalosti, postupy, koncepce) přetváří ve vzdělávací cíle (vědomosti, dovednosti, postoje)

stanovuje hierarchii (pořadí a provázanost) jednotlivých cílů

ke vzdělávacím cílům vybírá a strukturuje vzdělávací obsah (zdroje, otázky, úlohy, cvičení)

disponuje zásobou postupů, činností, aktivit, kterými usměrňuje učení žáků vzhledem ke zvoleným vzdělávacím cílům

vybírá metody s ohledem na zjištěné vzdělávací potřeby žáků

používá metody, které žáky motivují k učení a přispívají k jejich osobnostnímu rozvoji

umožňuje žákům pracovat aktivně

zjišťuje vlastnosti, schopnosti a vzdělávací potřeby žáků

stanovuje kritéria, pravidla a způsoby hodnocení žáků

sleduje individuální pokrok žáků

zjišťuje míru dosahování vzdělávacích cílů (měří a pozoruje)

reflektuje úspěšnost vyučování a učení žáků

řídí a koordinuje činnosti skupin žáků i jednotlivců

vybírá komunikační prostředky s ohledem na věkové a individuální zvláštnosti žáků

vymezuje hranice volnosti jednání žáků, formuluje jeho pravidla a vede žáky k jejich pochopení a dodržování

řeší konflikty mezi žáky

- *Vymezení profesních způsobilostí týkajících se aktérů vzdělávání a života školy.*
- *Vymezení profesních způsobilostí týkajících se odborného a karierního růstu (třídní učitelé, metodici, uvádějící učitelé, fakultní učitelé, zástupci, ředitelé, inspektoři).*

■ Zde je prostor pro Vaše návrhy nebo úpravy formulací, které by standard měl obsahovat

Komentáře připojilo 80 respondentů, tj. 37%.

- Méně obecných formulací, víc konkrétních, srozumitelných a hodnotitelných kritérií, větší rozpracovanost na příkladech.
- Standardy si dejte vy. Jo a můžete začít například tímto. Odměna by měla být standardní ve srovnání s jinými také vysokoškolskými profesemi.
- Stanovte standardy nejen pro kantory, ale hlavně pro žáky, kteří na školu a své povinnosti kašlou.
- Standardy pro rodiče, jak vychovávat své děti.
- Standardy pro politiky.
- Nynější podobu je nutné zcela přepracovat. Rozhodně neudávat výčet preferovaných metod a organizačních forem (protože ty se volí vždy na základě vzdělávacího cíle a obsahu!!! Je s podivem, že to experti na ministerstvu neví...) Rozhodně by tam neměly být zjednodušující fráze typu ("navazuje oční kontakt"). Měl by být sofistikovanější!

- Nemělo by se zapomenout na to, že standard je pouze prostředek k dosažení lepších výsledků vzdělávání a že ačkoli bude primárně určen pro pedagogy, profitovat by z něho měli především žáci a studenti. Ti by měli získat kvalitnější, motivovanější a lépe ohodnocené učitele.
- 1. Výrazně jiný filtr pro přijetí uchazečů na ped. fakultu
  2. Úpravy profesorského sboru ped. fakult
  3. Změna skladby předmětů pedagogických fakult (je mnoho dobrých lektorů soc. dovedností)
  4. Zavedení samostatného předmětu ETIKA na všechny školy bez výjimek.
  5. Zavedení a vyzkoušení modelu tzv. "Kompetenčních kořenů", jako "osobnostních kompetencí v rozměru etiky".
  6. Zavedení odborníka jako supervizní funkce pro školy, která by pomáhala růstu osobnosti učitele, na místo inspekce, která kontroluje nesmyslně přetékající administrativu. Kontroluje a ani si to neuvědomuje zejména administrativu, která byla doprovázena únavou, nechutenstvím negativními emocemi. ...
  7. Zákonné úpravy ve vztahu k rodičům žáků, ve smyslu větší spolupráce se školou. Začít to může na evaluaci... pokračovat podílem rodičů na edukaci ve škole.
  8. Využití křesťanských kněží, kteří mohou díky své aprobaci a zkušenostem etiku vyučovat a podávat často i zkušenosti z lidského světa chyb a omylů.
- - 1.1. Plánování výuky - dodržení plánu a analýza potřebných změn plánu
  - 1.2. Realizace výuky - bez jakýchkoli předsudků, nejen genderových (rasové, sociální, majetkové, vědomostní); odborná správnost mluveného projevu, jeho kultivovanost řádné vyplňování a vedení pedagogické dokumentace (tř. kniha, tř. výkaz, vysvědčení)
  - Navrhují vytvořit certifikát moderní výuky elektro, který by porovnával výuku tohoto oboru s praxí (blíže viz www.tzb-info/elektrotechnika/elektrotechnika pro školy/školení.
  - návrh - celý projekt zrušit a pokud členové týmu nemají na čem kvalitně pracovat - ve školách uvítáme asistenty, kteří by nám pomohli kvalitně pracovat
  - Rozhodně bych doporučila rozpracování mentorů, připadá mi tento termín velmi důležitý, mohl by řešit spoustu problémů, se kterými se školy aktuálně potýkají, byl to prostor pro zkušené dobré učitele. Ještě mě taky zajímá, kde ve standardech najdou místo výchovní poradci a školní metodici prevence ?
  - Uvítala bych standard možností dalšího vzdělávání učitelů a ředitelů, finanční i časový. A hlavně zavedení tržních pravidel v nabídce firem, které DVPP poskytují. Tolik promrhaných peněz v rámci různých dotací vzdělávacím agenturám, tolik nepotřebných projektů. Přitom by stačilo poskytovat účelové prostředky na DVPP přímo školám, aby samy selektovaly a mezi sebou si sdělily informace o dobrých a špatných školeních a lektorech.
  - 1.2. Realizace výuky: "genderové předsudky" - co třeba rasismus, náboženská orientace? Jestliže zmíníme jedno, nejde přece vynechat všechno podobné
  - 1.3. Reflexe výuky: " i písemně (dělá si poznámky)" - cetsa k absolutnímu ovládnutí a kontrole učitele, už jen krůček k tomu, aby ředitel uě čoval, jak to má správně vypadat
  - Do standardu by měly patřit i vlastnosti učitele
  - Většinu problémů (spíše však nových aspektů), které nám školství v současné době přináší a ještě bude přinášet, lze shrnout do několika bodů.
  1. Globalizace
  2. Zvyšující se životní úroveň lidstva
  3. Změna hodnot
  4. Přenos informací (dostupnost)

5. Život v relativním klidu, míru

Na všechny tyto aspekty je potřeba reagovat! Není však vhodné reagovat pouze na dílčí záležitosti a neustále detailně rozpracovávat každý problém. Zákon by měl být jednoduchý, srozumitelný a odvoditelný. Například:

1. Povinnost rodičů zajistit vzdělání (Odstoupil bych od tzv. Povinné školní docházky z doby Marie Terezie). Proč má škola neustále honit záškoláky (kterým stejně rodiče teď vše omluví). Rodič pak bude sám mít zájem, aby dítě chodilo do školy. Pokud ne, poruší zákon a já jako ředitel školy mu prostě vysvědčení nevydám...

2. Možnost vyloučit dítě ZŠ

Copak je řešením nezvladatelné dítě posadit do vedlejší místnosti, kde ho stejně někdo musí hlídat a v důsledku mu je zde možná i lépe? Vyloučení by samozřejmě podléhalo přísným kritériím. Následně však rodič musí zajistit dítěti jinou školu (viz bod výše), ale to již za úplatu! První přestup po vyloučení např. 10 000,- Kč. Tuto částku inkasuje nová škola, která dítě přijme. Pokud však dítě opakuje závažné přestupky i zde, tak další přestup by byl již např. za 50 000,-Kč.

3. Pedagog v průběhu své kariéry prochází 6 patovými tarify (viz výše). Rozdíl mezi tarify je znatelný (např. 3000,-Kč).

- Změnit by se měl zákoník práce, aby bylo možno se snadněji rozloučit se špatnými kantory.
- Obecně postrádám důraz na vztah k vyučovaným oborům a naopak vnímám příklon k vnějším formám a metodám, jež - na rozdíl od obsahu - musí být nutně individuální.
- Především by měl být učitel hodnocen podle toho, jak zvládá vlastní vyučování - přípravu na ně, průběh a vyhodnocení, evaluace.
- mohl by obsahovat, ve vztahu k typu škol - multioborovost, dovozďelávání atd.
- Nezapomenout na to, že kariérní postup(s dopadem na výši platu) není učitel-ředitel-úředník státní správy nebo inspekce, ale začínající učitel-učitel \"první atestace\"-učitel \"druhé atestace\"(metodik,lektor)!!
  - 1. odbornost
  - 2. pedagogicko-psychologické kompetence
  - 3. metody a formy
- Pokud chcete stanovovat jakýkoli standard, který by měl být prospěšný školství, položte si nejprve otázku možnosti objektivního hodnocení pedagogů a objektivního stanovování kritérií. Vyhodnotit to mohou pouze lidé se zkušenostmi z pedagogické praxe (ne ti, co praxi nemají žádnou, a léta připravují budoucí pedagogy způsobem, který teď údajně mají pomocí těchto standardů měnit - ať tedy začnou učit v souladu s potřebami základních a středních škol, a až potom přemýšlejí o nějakých standardech; nejlepší je totiž začít u sebe).
- Posílit (vlastně zařadit) požadavky na informační gramotnost učitele, a to jak uživatelskou, tak především pedagogickou (vyjádřenou lapidárně \"učitel dokáže rozeznat, zda je výuka pomocí technologií přínosná a v čem, dokáže připravit, vést a vyhodnotit vyučování pomocí technologií\").
- Podpora autonomního učení, výchova k toleranci a respektu, podpora kreativity žáků, zavádění inovací do výuky a celá řada dalších oblastí.
- vysvětlivky k některým pojmům (kurikulární dokumenty,genderové předsudky, reflexe a desítky dalších) nebo jejich nahrazení českým ekvivalentem

- Zcela chybí kompetence informačně technologické, správněji digitálně technologické; ale proč se divit, když návrh standardu ani nesplňuje typografické zvyklosti
- Ovšem zásadně zde chybí odborná část.
- V dokumentu chybí začlenění učitelů předškolního vzdělávání, nejsou zde uvedeni.
- postrádáme návrh na finanční ohodnocení
- chybí začlenění dokumentu do vysokoškolského studia
- Jako velmi důležité vidím zahrnutí efektivní spolupráce s ostatními kolegy, např. odborníky z PPP, SPC či jiných pracovišť. Standard by měl obsahovat i způsob získávání informací o dítěti, zda je pedagog aktivní, snaží se potřebné informace získávat či jen pasivně čeká.
- Bod 1.1
- Navrhují úpravu: ...k cílům stanoveným v kurikulárních a ŠKOLNÍCH dokumentech vzhledem k individuálnímu STUPNI ROZVOJE žáků
- Bod 1.2
- Navrhují úpravu: - učitel REALIZUJE VÝUKU ZALOŽENOU NA VZÁJEMNÉM RESPEKTU UČITEL - ŽÁK
- Navrhují doplnit: - učitel účelně integruje prostředky ICT do své vzdělávací oblasti s cílem zvýšení efektivity a atraktivity výchovně vzdělávacího procesu
- Navrhují úpravu: - bere v úvahu INDIVIDUÁLNÍ STUPEŇ ROZVOJE žáků
- Navrhují úpravu: - učitel MOTIVUJE žáky k ...
- Měl by být již v této počáteční fázi určitě formulován na více úrovních.
- povinná, ale rozumná administrativa..dokumentace (povinné tematické plány, smysluplné rozvržení témat, konkretizace cílů, pomůcek, metod, technik)
- praktické využívání psychosociálních a komunikačních znalostí a dovedností(struktura, dynamika, vývoj osobnosti, typologie člověka, význam a využívání neverbální a verbální komunikace, znalost forem účinné komunikace, znalost zákonitostí práce v týmu, znalost asertivního jednání, řešení konfliktů a mimořádných situací ...)
- Vytvořit formulaci cílů tak, aby jim učitel z praxe rozuměl, aby je přijal jako pomoc a zpětnovazebnou informaci, aby cíle sloužily k sebereflexi zlepšování kvality profese učitele.
- větší důraz na důležitost neustálého zkvalitňování a doplňování znalostí a dovedností pedagoga v jeho aprobovaném oboru
- konání nepravidelných a neoznamovaných kontrol
- nutnost dotáhnout standard až do fungujících praktických postupů "měření", resp. hodnocení jeho jednotlivých parametrů
- mělo by v něm být jasně napsáno, jak se bude dosahovat jednotlivých kroků, jak se to odrazí na platech, když bude učitel dělat to a to, má to ten a ten význam
- méně odborných formulací
- více konkrétních popisů, ze kterých by si každý mohl vybrat (viděl by se sám za daným textem)

- jiná verze pro laickou veřejnost, nebo k jednotlivým bodům připojit graficky odlišený vysvětlující popis s konkrétními případy (ty by neškodily ani pro učitele)
- standard v jiných zaměstnáních
- je schopen vytvořit prezentaci v PowerPointu na téma svého oboru a doprovodit ji stručným jednoduchým komentářem v anglickém jazyce
  - vytvoří projekt na eTwinning
  - je schopen vytvořit svůj blog nebo www stránku pomocí WYSIWYG editoru nebo internetových stránek se šablonami
  - opraví žákům hrubé chyby v textu (netýká se jen češtinářů, ale všech učitelů!)
  - hovoří se žáky spisovně, srozumitelně a se správnou výslovností
  - je schopen vybrat vhodnou učebnici pro své žáky tak, aby splňovaly jeho požadavky na cíle výuky
  - průběžně se seznamuje s novinkami a novými poznatky ve svém oboru
  - má svou práci rád
  - je ochoten pracovat i nad rámec svých běžných pracovních povinností
  - dokáže ve třídě zjednat pořádek, pokud žáci vyrušují
  - dává žákům dobrý příklad v chování a plnění svých pracovních povinností
  - dokáže žákům stanovit přijatelné hranice nevhodného chování, za které už nelze jít
  - má u žáků respekt
  - dokáže žáky rozesmát
  - umí si dělat legraci sám ze sebe
  - je důsledný k žákům i k sobě
- Nejsou popsána kritéria, indikátory kvality, není jasné, zda bude nutno splnit všechna kritéria, v jaké kvalitě...

■ Jakékoli Vaše komentáře k tématu diskuse

Komentáře připojilo 188 respondentů, tj. 54%. V následujícím přehledu jsou zařazeny pouze ty komentáře, které obsahovaly konkrétní otázky nebo návrhy.

Otázky

Proč u některých otázek není možnost odpovědět slovně?

Zveřejní MŠMT poměr kladných a záporných reakcí, které se vyskytnou na tomto webu k tomuto projektu?

Jak mohu důvěřovat lidem z MŠMT, kteří vůbec nemají pedagogické vzdělání, nemají praxi ve škole apod.?

Všimli jste si, že na naše dotazníky přestali tvůrci s vyslovením nedůvěry vládě reagovat? Má tedy smysl ještě pokračovat? Možná by tu mohl někdo kompetentní napsat zda akce končí, pokračuje, se pozastavuje nebo tak něco...

To si opravdu myslíte, že učitelé jsou tak nesvéprávní, že potřebují instrukce k diskuzi, nebo se bojíte jejich skutečných názorů?

Kolik hospitací má udělat ředitel u učitelů? Bude na to mít vlastně čas?

Co když mentor nebude mít volnou hodinu, aby mohl navštívit výuku učitele? Bude zanedbávat svou výuku?

Nebylo by rozumné raději sehnat dostatek peněz, kterými by ředitelé mohli účinně motivovat své učitele?

Marně jsem hledala na internetu standard kvality notáře, lékaře, úředníka? Že by ostatní profese mohly existovat a dobře pracovat bez takového dokumentu? Proč jsou právě učitelé opět onou pokusnou skupinou, na které se zkouší takové elaboráty? Proč nevznikne právní ochrana učitelů vůči agresivním dětem a rodičům?

Slibuje se např. spravedlivější ohodnocení učitelů. Školy snad budou dostávat příplatek k normativu za každého pedagoga, který splní standard? Kde na to ředitel vezme prostředky? Zruší odměny a zavede příplatek za splněný standard - ve výši původních odměn...

Z jakého důvodu vyčleňujete vychovatelky? Jste velice neseriózní a myslím si, že je to velice urážlivé znevažování jejich práce! Myslíte si, že jen "hlídají" děti?

Zajímalo by mě, kdo a na základě jakého nástroje bude případně učitele dál profesně vzdělávat. Komu je tato úloha dnes vůbec systémově svěřena, je-li vůbec někomu svěřena. Jako učitel na SŠ i VŠ po 10 letech praxe totiž stále více a více vnímám stále se prohlubující rozdíl mezi tím, co se požaduje po pedagogovi a jeho výstupech na VŠ a tím, co skutečně učím+potřebuji+chci na SŠ.

Na ministerstvu školství by po nějakém funkčním období měli sedět také ti nejlepší ředitelé a učitelé, aby dělali rozhodnutí, která vychází z opravdových potřeb současného školství.

Jen jsem přemýšlela o zapojení účastníků. Buď všichni nebo dát možnost výběru, ale je nutná představa co mohou dosáhnout. Jen jsem si zkoušela představit konkrétní stupně úrovní po dosažení určitého počtu bodů. Jak to zařazení do určité úrovně bude trvat? Je nutné obnovovat? Kdo bude dělat mentora? ...

Je dobrá věc, že se hledají společně s praxí společné požadavky na dobrého učitele - napadá mě, je standard to vhodné slovo? Nebude dobrá myšlenka schována pod nepříjemně znějící pojem?

Bylo by dobře zmapovat, co všechno vlastně učitel ve své práci dělá a jakou to má hodnotu a úroveň a od toho se dostat ke standardům, ne od slov. Dělá někdo takový výzkum??

VÍTE VUBEC, ŽE ZAVÁDÍTE DISKUSI V DOBĚ, KDY BOJUJÍ ŠKOLY S TÍM, JAK ZAPLATIT UČITELUM DVVP ?

- Ještě mě taky zajímá, kde ve standardech najdou místo výchovní poradci a školní metodici prevence ?

Jaké typy písemností a komu mají konkrétně po zavedení standardů přibýt? Jaké konkrétní body bude obsahovat učitelovo portfolium?

Z jaké nabídky dalšího vzdělávání bychom si mohli vybrat? Kdy (kde) a za jakých podmínek by se mělo realizovat?

Jak by měly konkrétně vypadat avizované atestace?

Návrhy

Dále se domnívám, že standardy by neměly být neměnné, mělo by být více stupňů (určitě více než dva), mezi kterými by byla prostupnost jak nahoru, tak ale i dolů (pokud má někdo např. nejvyšší standard, ale přijde nějaká vážná objektivní stížnost, může se posunout zase dolů).

V dnešní době, kdy na školy nastupují slabé ročníky (a střední školy se perou, aby vůbec někoho nabraly), nelze výsledky práce učitelů objektivně hodnotit podle toho, kolik toho jejich žáci umějí a znají. Protože toho znají stále méně a méně... Takže "důkazy" o dobré práci učitele typu žákovských prací jsou naprostý nesmysl!

Myslím si, že učitelé nepotřebují standardy ale větší pravomoce ve svých třídách. Pokud si k nim mohou žáci a studenti dovolit skoro vše bez jakéhokoli účinného postihu tak je určitě něco špatně ...

Doporučuji pozornost návrhu jednoho z účastníků diskuse - věnovat pozornost dánskému školství.

Pokud má být standard učitele vůbec ustaven, pak jej měla definovat spíše neexistující Pedagogická komora a nikoli MŠMT. Tedy měl být ustaven zdola a nikoli z "hora".

Myslím, že by se tvorba standardů mohla začít reflektovanou praxí - pilotním ověřováním různých alternativ, navázat na zkušenosti společenství RWCT, začít spolu popř. dalších inspirativních modelů. Důležité je, aby využití standardů bylo DOBROVOLNÉ - pokud budou opravdu k užítku, získají si přízeň většiny.

Je třeba zřídit pedagogickou komoru, aby byla partnerem v jednání s MŠMT.

Přijímací zkoušky (na fakulty připravující učitele) by měly obsahovat test osobnosti a během studia by měli všichni absolvovat třeba i víceletý praktický výcvik komunikačních dovedností, sebepoznání a vedení třídy.

České školství má dnes dvě možnosti:

1) Nechat vše, jak je. Školství se udrží "v chodu". ... V tomto případě bych doporučoval říci to veřejně a uznat nekvalifikované učitele, netrýznit je tím, že si musí doplnit vysokoškolské studium, otevřít cestu do škol maturantům a důchodcům, odborníkům z praxe bez pedagogického doplňkového vzdělání... Poctivě to říci lidem, že prioritou naší společnosti není školství a že pokud chtějí, aby jejich děti byly skutečně vzdělané (např. skutečně ovládaly cizí jazyk), tak si musí zaplatit soukromého učitele, soukromou školu v ČR nebo v cizině či zavést pár takových státních elitních škol v každém krajském městě a dát těmto lidem možnost si připlatit - tj. obdoba penzijního připojištění. Důchod také asi nebude stačit...

2) Druhá možnost je přidat do systému řádově miliardy - ze státního rozpočtu, z poplatků nově stanovených (viz výše) - tj. pěkně zpoplatnit tuto službu, ale pak nabídnout perfektní kvalitu zboží zvaného "vzdělání", udělat ze semioprofese "učitel, učitelka" skutečnou profesi obdobnou profesi právníka, lékaře, manažera či soudce. To však ve společnosti

založené na uctívání peněz nepůjde jinak než razantním zvýšením učitelských platů, které by dohnalo o řádku výše jmenované profese. Pak je možné se bavit o standardech, atestacích, kariérovém plánování atd. atd. V Čechách však díky všeobecné zbabělosti nejspíše dojde ke "kompromisu" - tj. peníze stát nepřidá, skutečné reformy neprovede (poplatky ve školství) a zatíží špatně placené učitele a ředitele škol další byrokratickým "papírováním", přičemž občanům, rodičům pravdu také neřekne.

NEVYTVÁŘEJME VŠAK ŽÁDNÁ JEDNOTNÁ PRAVIDLA, která stejně nepomohou těm méně schopným a poškodí a otráví ty školy, které fungují velmi dobře.

To co bych navrhoval, je zavést pro MŠMT evaluaci. Tedy pátrat po tom, jaké jejich práce je užitečná pro učitele, podporuje je v jejich profesi, vytváří jim dobré podmínky pro práci na místo dokumentů, které byly vytvořeny v prostředí spěchu, negativních prožitků a pochyb o smysluplnosti.

Vzhledem k množství různých metodik, výzkumů, nařízení, doporučení, šetření, ..., navrhuji udělat na MŠMT a spolupracujících organizacích (VÚP, NIDV, RVP,....) hloubkový personální audit.

V současné době je rozhodování o nadtarifních složkách platu v rukou jediného člověka (z pohledu učitele), který je rozděluje podle vlastní úvahy. Očekávám, že standard bude nastaven tak, aby se tato systémová chyba odstranila.

Velmi se mi líbil návrh standardu pana Kukala na České škole. Zajímá mne, zda budou lidé jako on pozváni do stávajícího týmu, aby jej jednak doplnili a také vylepšili výsledky dosavadní práce na přípravě standardu.

Při umělém stanovení standardu je však také třeba pokládat si otázky, jaké lidi na to mám, které činnosti mohu zlepšit vyloučením lidského činitele a hlavně kolik peněz to bude obnášet nejenom nyní, ale i v budoucnosti. Nevím o tom, že by byl vykonán jediný sběr dat měřitelných parametrů o lidech ve školství, ani o tom že by se v zadlužené státní pokladně našly potřebné finanční zdroje. Vše tedy zůstává a zůstane v akademické rovině nezávazného tlachání s nulovým vlivem na realitu.

Možná, že by bylo dobré, kdyby si některý úředník přišel okusit jeden den ve škole - přípravy, výuka, dozory, opravy žákovských prací, pohovory s rodiči, řešení problémových situací, oběd ve školní jídelně, odpolední vyučování, ... a to vše za průměrnou mzdu.

Zrušte nesmyslnou byrokracii, která už hezkých pár let narůstá geometrickou řadou a která je podle pamětníků horší než za totality!

Co takhle vytvořit jako první standard pro práci úředníka MŠMT?

Jako naléhavější bych viděl k řešení mnoho jiných problémů školství, kterými byste se měli zabývat dříve a standard, pokud vůbec, řešit mnohem později. Například financování školství a tím nemyslím jen absolutní sumu, ale i přerozdělování peněz na žáka, povinné celostátní přijímací řízení na studijní obory středních škol, neustálé omlouvání lajdáctví falešně chápanými právy dítěte, postavení učitele jako veřejného činitele a mnoho dalších.

Dále je třeba (před tvorbou standardů) zcela změnit systém financování školství. Do té doby jsou zcela absurdní tvrzení, že nějaké standardy mohou zlepšit odměňování pedagogů. Když za daného systému všichni splní standard (nebo naopak nikdo!), zůstane v oblasti odměňování na dané škole vše beze změny. V ostatních případech to bude znamenat rozbití kolektivu a boj všech proti všem o portfolio. I to je jeden z možných skutečných cílů zavedení standardů.

Doporučuji celý návrh odmítnout a zadat jinému řešitelskému týmu.

Závěr - jednoznačně upustit od standardů a věnovat se pozitivně motivujícím způsobům pro práci učitele a tvorbě optimálních podmínek pro kvalitní výuku - ponechání většího prostoru pracovní doby samotné přípravě výuky ... , podpořit alternativní školství - př. podpora pokračovacích stupňů vzdělávání škol "Začít spolu", rychlé překlady kvalitní literatury, praktické ukázky zdařilé výuky a řešení výchovných problémů...)

Celkové hodnocení tedy z mé strany zní: Napřed vytvořme důstojné podmínky pro práci učitelů, pak teprve standardy.

Bylo by dobře zmapovat, co všechno vlastně učitel ve své práci dělá a jakou to má hodnotu a úroveň a od toho se dostat ke standardům, ne od slov. Dělá někdo takový výzkum??

Můj zásadní komentář se týká absence jakýchkoliv požadavků na používání počítače ve výuce (myslím tím požadavků na schopnosti učitele posoudit, zda jsou technologie pro danou výuku užitečné, schopnosti připravit, vést a vyhodnotit takovou výuku). V obou ze dvou náhodně vybraných vzorových materiálů vyspělých zemí, zveřejněných na těchto stránkách (NL, GB), jsem našel pojednání o potřebnosti počítačových, chcete-li ICT kompetencí (aby učitel uměl pedagogicky využít moderní vzdělávací technologie) - ve formě zkoušky při přípravě nebo ve formě vyjmenovaných kompetencí učitele.

V době přijímacích zkoušek, v době maturit není čas na diskusi, měla by být posunuta na podzim - říjen až prosinec, to se dá ve sboru diskutovat, teď musíme splnit tématické celky, dopřipravit studenty k maturitě, ...

Stanovte tabulku příplatků za vzdělávání, slušné základní platy a nejsou potřeba žádné standardy. Učitelé se vrátí do škol, školy si budou moci vybírat kvalitu, sami učitelé na sobě budou tak pracovat, že ředitelům škol zamotají hlavu.

V textu standardu se v bodě 1.1 a 1.2 objevuje "individuální možnosti a potřeby" žáků. Vzdělávací POTŘEBY u žáků základního vzdělávání jsou diskutabilní - ta formulace mi připadá nešťastná. Vzdělávací potřeby PRO ŽÁKY základního i středoškolského vzdělávání přece definují kurikulární dokumenty. Spíše by tady mělo jít o PODPORU MOTIVACE ŽÁKŮ ke vzdělávání ze strany učitelů...

Na prvním místě je potřeba motivovat mladé lidi k tomu, aby vůbec měli chuť po ukončení VŠ učit! V současné době si většina mladých absolventů hledá lépe placené zaměstnání nebo odchází do zahraničí. Tomu je třeba zabránit právní úpravou- povinností alespoň 5 let zůstat ve školství.

obnovit spádové školy (v případě potřeby se dá řešit problémový žák přeřazením)

Návrh standardu učitele se musí zveřejnit v běžně dostupných mediích, nejen v odborném tisku!

V textu standardu se v bodě 1.1 a 1.2 objevuje "individuální možnosti a potřeby" žáků. Vzdělávací POTŘEBY u žáků základního vzdělávání jsou diskutabilní - ta formulace mi připadá nešťastná. Vzdělávací potřeby PRO ŽÁKY základního i středoškolského vzdělávání přece definují kurikulární dokumenty. Spíše by tady mělo jít o PODPORU MOTIVACE ŽÁKŮ ke vzdělávání ze strany učitelů...

Stanovte tabulku příplatků za vzdělávání, slušné základní platy a nejsou potřeba žádné standardy.

Školu nelze vnímat bez souvislosti s klimatem společnosti, která nedoceňuje význam vzdělání. Standard je zaměřen na kvalitu práce učitele. Současně by se také mělo MŠMT zabývat stávající úrovní vzdělávané současné populace, která velkým dílem ovlivňuje kvalitu práce učitele. Toto nelze od sebe oddělovat.

Jestli chci po učitelích dodržovat určitý standart, tak proto musím vytvořit podmínky.

Možná by měly vzniknout další standardy pro ministra, ministerského úředníka, poslance...

Nejprve vytvořit standard ředitele. Potom bude mít standard učitele smysl.

Co takhle vytvořit standard žáka? A důkladně a prakticky řešit co s ním, pokud ho nenaplní?! Měl by se také stanovit standard žáka a studenta. Aby jeho rodiče byli zainteresováni do jeho pravidelné docházky a jeho chování ve škole např. výši sociálních dávek.

Až učitel nebude muset přemýšlet nad každou nedostatečnou, kterou se připraví o prémie, nad opakováním ročníku anebo vyloučením žáka, které by ho definitivně připravilo o místo (protože tím "okrádá školu a kolegy o peníze "na hlavu"), až nebudou rodiče zpochybňovat každý jeho krok (protože "převádění tun na gramy je nesmysl, nevím na co takové zbytečnosti učitel"), až se nebude mrhat penězi na státní maturity a reformy s pochybným dopadem a úředníky, o jejichž místa a platy tu jde především, potom má smysl mluvit o STANDARDU učitele. Do té doby je to výsměch našemu povolání a stavu.

- 1) Navrhnout vhodný profesiografický profil pro učitele různých směrů – to ale není standard.*
- 2) Navrhnout rozměr péče o podmínky pro profesionalizaci učitelů.*
- 3) Učitel svými činy vytváří prostor pro naplnění edukačních potřeb žáků i kolegů a pečuje o něj. Každý o něj pečuje svým naturelem, nadám, zralostí, aprobací .. a v duchu etického kodexu, tedy takovým, který kultivuje a je také parametrem na výstupu.*
- 4) Stanovit základní funkční gramotnost, která dovoluje základní péči o edukační prostor – lidi i procesy přípravy a realizace.*
- 5) Za podpory rozvoje manažerských dovedností se profiluje až do obrazu tzv. týmové role a staví tak svůj profesní portrét.*
- 6) Učitel si sám vyhodnocuje tzv. „profesní vybavenost a profesní mezeru“ .. tedy vytváří si svou autoevaluaci. Viz. osobní portfolio. Může k tomu využít proporci kompetenčních kořenů, která mu napoví příležitosti pro rozvoj.*

Připomínky k zavádění standardu:

Jak je možné, že text vůbec neřeší, kdy a jak se bude učitel dále vzdělávat při plném pracovním vytižení? Má si na to snad brát dovolenou či neplacené volno, jako jsem to musel činit já, když jsem podnikal archivní výzkum v zahraničí? Jaké možnosti mu vedení školy bude schopno systémově nabídnout, jestliže se bude jednat o dlouhodobější proces? Krátkodobé nárazové kurzy se v případě rozvíjení kompetencí ukazují jako neefektivní vyhazování peněz.

Mohu-li navrhnout konkrétní věci, tak:

1. na papírování spojené s RVP apod. dejme školám pomocnou plnoúvazkovou pracovní sílu (hovořím spíše za své kolegy, kteří jsou třídními - ti opravdu takřka jen vyplňují formuláře a ze zbytku sil učí)

2. jako přínosný bych viděl např. systém rozesílání informačních e-mailů s aktuálními informacemi učitelům konkr. oborů (např. zeměpisu, přírodopisu aj. věd, které doznávají změn v čase), aby byli v obraze s tím, co se ve světě mění. Je to časově i finančně rozhodně méně náročné a podobně efektivní jako mnohá školení.

III. Syntetická část

■ 1. Obavy diskutujících a námitky namířené proti myšlence standardu

Obavy a námitky byly na základě zadání formulovány v „já-formě“ a ilustrovány konkrétními výroky.

„Nebudu mít podmínky pro kvalitní výuku dle standardu“

Zamýšlíme-li se nad tím jak by měl vypadat učitel a jaké by měl mít kvality, nebylo by třeba také zabývat se tím, jací jsou dnešní žáci, jak se liší od těch před deseti, dvaceti a více lety. Jací asi budou v budoucnu. Co potřebují. Myslím, že jsou dnes mnohem většími individualitami než dříve, mají potřebu osobního projevu, který se v počtu 30 ve třídě projevuje někdy jako nekázeň. Mají potřebu individuálnější péče. To ale ve stavávajících počtech žáků ve třídě není možné. Ani sebegeniálnější učitel, nemůže dát prostor tolika vyhraněným individualitám během hodiny. Myslím, že více než neustále probírat kvalitu učitele, by kvalitě výuky pomohlo zamyslet se nad podmínkami jeho práce, nad počtem žáků na jednoho učitele v hodině, zda-li je v dnešní době únosné.

Měly by být splněny podmínky pro dobré fungování školy - státní i soukromé, podmínky pro výuku, vzdělávání pedagogů, ...

Souběžnou podmínkou je dostatečné zafinancování školství na potřebné změny, např. při změnách přípravy učitelů na fakultách (nové předměty ap.) a dalším vzdělávání učitelů.

Kvalitní zázemí ve školách, peníze na pomůcky, nábytek, vybavení, učebnice, demonstrační pokusy, exkurze, ...

„Nebudu za kvalitní práci lépe ohodnocen(a).“

Důvody:

- nedostatek peněz
- „obcházení“ standardu

Školství musí být financována slíbenými 7% HDP, JEN PAK MÁ SMYSL O NĚČEM TAKOVÉM SE BAVIT

Bude to opravdu znamenat zlepšení i platových podmínek pro kvalitní učitele nebo to bude boj o zachování současného stavu?

upravit tarifní mzdy, aby dosáhly důstojné úrovně, zajistit, aby nadtarifní složky platu nebyly vypláceny jen v tom případě, když jsou zrovna peníze

„Nebudu mít motivaci pro dosahování standardu.“

Jak motivovat učitele stávající, kteří nebudou moci projít změněnou profesní přípravou, která vyplyne z požadavků standardu, aby se aktivně a neformálně tomuto tématu byli ochotní věnovat?

„Nebudu standardu rozumět.“

Důvody:

- je nesrozumitelný

- je psaný příliš teoretickým jazykem

Nebude dokument napsán tak, že bude nesrozumitelný a bude vyžadovat složité dobírání se obsahu a smyslu - sotva se učitelé vypořádali s tímto problémem v RVP - ŠVP?

„I když se budu sebevíce snažit, nebude mi to k ničemu, protože žáci si neplní povinnosti.“

Důvody:

- problémoví žáci, kteří si neplní své povinnosti (a je standard nenapravitelný)

Problém našeho školství není kvalita učitele, ale to, že žáci neplní své povinnosti. Moc dobře znají svá práva a ta zneužívají. Ale nějak se ve školství vytratily povinnosti studentů.

„Budu mít méně času na výuku.“

Důvody:

- nutnost formálního dalšího vzdělávání
- papírování
- příprava na zvládnutí standardu
- standardizační zkoušky
- další z mnoha zásadních změn, na které musím reagovat

Zase další papírová válka, která nám sebere možnost se věnovat nějaké žákům prospěšné činnosti.

Proč se prostě a jednoduše nevrátíme zase k tomu klasickému učení a plýtváme dalším časem, který by se mohl věnovat na vzdělávání studentů.

Proč jsou učitelé zavalováni stále novou a novou prací - viz ŠVP, nové maturity, ESF apod.?

„Budu nucen(a) k nesmyslným činnostem.“

Důvody:

- o standardu rozhodují ti, kteří školství nerozumí
- po změně vlády to stejně nebude platit

Zase mám svíravý pocit v žaludku, že budu muset dělat něco, co k ničemu nepovede.

až se změní vláda, tak se to hodí do koše a veškerá vydaná energie bude k ničemu

Jak zajistit po počáteční vlně elánu při tvorbě nového dokumentu, aby se nestal jen dalším dokonale zpracovaným, ale v životě našeho školství postupně formálním kusem papíru, který nebude mít návaznost na další potřebné změny ve školství?

veřejná diskuse je pouze divadélko pro lidi a že je již dávno rozhodnuto o realizaci tohoto podivného projektu

„Budu hodnocen(a) neobjektivně.“

Důvody:

- nekvalitní dokument
- neobjektivní hodnotitelé (např. vedení školy)
- neobjektivní proces (zaměření na certifikáty ze vzdělávacích akcí, různé výkazy apod.)

Ne všichni ředitelé jsou ale kvalitní, nelze proto nechat hodnocení jen na nich.

Kdo bude mentorem-služebně starší kolegové? V tom případě to často může být z bláta do louže..

Standardy se mohou stát jednosměrnou zbraní, tedy lidé nezasvěcení, nepovolání či dokonce nesoudní mohou na základě vlastního subjektivního a třeba zcela neracionálního pocitu nebo motivování neúměrnými požadavky \"mávat\" standardy a tvrdit, že ten či onen učitel je nesplňuje a např. žádat o výměnu učitele ve třídě svého dítěte apod.

„Budu znevýhodněn(a) oproti těm, kteří sice neučí lépe, ale umí lépe „prokazovat“ nebo jsou zadobře s panem ředitelem/paní ředitelkou.“

Důvody:

- hodnocení bude formální a založené na dokumentech, nikoliv na výkonu
- hodnocení bude neobjektivní (kamarádčkování)

\"Standartizace\" učitelů přinese hon kantorů za vzděláním. Ti kteří budou kariéru dělat tak budou mít peníze, ostatní mohou dobře učit a být s dětmi, ale mají smůlu...

Bude mít více peněz učitel, který doma studuje (protože atestacemi se nic nenaučí), nebo ten, který si dá s panem (paní) řídící kávičku?

A znova - kdo bude umět dobře právnicky slohovat, bude neprůstřelný, i když ve třídě bude veřejným nebezpečím...

„Budu pociťovat tlak ze strany rodičů na formální, snadno kontrolovatelné stránky vyučovacího procesu.“

Pochopí to široká veřejnost? Bude v praxi fungovat podle původní myšlenky?

„Budu nucen(a) k omezení kreativity, k „nepřečnickování“ a pouze k „standardnímu“ výkonu učitelské profese.“

Důvody:

- standard bude škatulkovat
- při standardizaci bude snaha vše „zprůměrovat“

Nebude to jen bič na méně konformní, avšak inovující učitele, kteří se hůře vtěsnávají do ministerských tabulek?

■ 2. Pozitivní očekávání diskutujících vzhledem ke standardu tj. důvody, které diskutující uvádějí, když hájí myšlenku standardu

Pozitivní očekávání diskutujících vzhledem ke standardu lze rozdělit do několika skupin:

1. vymezení kvality – a to jak minimální úrovně, tak standardní úrovně, popřípadě navazujících stupňů

Stanovit minimální úroveň profesní způsobilosti a to nejen z hlediska dosaženého vzdělání ale hlavně přístupu ke vzdělání a výchově žáků.

Vyčištění učitelské profese od neodborných pracovníků, kteří nemají potřebné vzdělání a tudíž nemohou dětem poskytnout kvalitní a fundované informace z jednotlivých oborů.

Měřitelně popsat kvalifikovaného a kvalitního učitele.

Žákům - lepší učitele

rodičům - vodítko pro výběr učitele a školy

Učitelům - vodítko pro vlastní odborný růst

ředitelům - vodítko pro hodnocení

Smysl standardu je

1. minimalizovat nižší kvalitu

2. zvednout průměr

3. ocenit kvalitu

Je to velice důležité, konečně. Pokud se někteří ředitelé se brání, jak jsem se dočetl, bojí se o ztrátu vlastní moci.

2. definování podmínek kariérního postupu učitele a vazby na finanční ohodnocení

hlavním smyslem, je dát kariéře!!!(jak zvláště to zní) učitele jasný řád a podmínky k dosažení služebně vyššího postu s výrazně lepším ohodnocením

3. pomoc učitelům samotným

Pomoci učitelům v hledání sebe sama, v sebehodnocení, pojmenování svých schopností a dovedností.

4. definování státní zakázky pro fakulty vzdělávající učitele i pro DVPP

Profil absolventa pedagogických studií, tj. cíl pro poskytovatele učitelského vzdělání včetně dalšího vzdělávání.

Předložit pedagogickým fakultám materiál, který jim umožní upravit učební plány a přístup k přípravě učitelů tak, aby byl absolvent skutečně učitelem, a ne jen chodící encyklopedií.

Na základě vytvořeného standardu analyzovat problémy a potřeby učitelů a poskytnout kvalitní DVPP.

Pomoci podporovat soustavné vzdělávání pedagogů, následně implementování obohacujících prvků do praxe - zároveň v ideální budoucnosti zlepšením kvality práce zlepšit i vztah dětí ke vzdělávání, ke škole obecně.

...mohlo by to prospět kantorům ve formě tréninku ("Když studenti dělají tohle, měl bych zareagovat takto, abych je dovedl k tomu a tomu.")

5. objektivizace hodnocení učitelů

Měřítko pro hodnocení a oceňování učitelů v rámci školy.

6. zvýšení prestiže učitelského povolání

Pomalou vybudovat respekt veřejnosti.

zařadit učitele do popředí nositelů vzdělanosti a pokroku ve vývoji lidského konání

Také učitelům samotným, budou se cítit lépe - sebevědoměji na zdravém základě a budou více oceňováni žáky i veřejností.

7. zlepšení výsledků vzdělávání

Domnívám se, že standard je velmi potřebný. Myslím si, že bez něj se nám nepodaří zlepšit výsledky vzdělávání srovnávané v mezinárodních výzkumech - PISA, TIMMS.

Poměrně komplexně jsou pozitivní očekávání vyjádřena v následujícím výroku:

Je to souhrn nějakých kvalit člověka, který bude předepsán pro uchazeče ke studiu na pedagogických fakultách, tyto kvality budou na těchto školách dále rozvíjeny, budou rozvíjeny i dalším vzděláváním v průběhu zaměstnání, kvalitní učitel bude pak odměňován nejen podle tarifu, ale také podle kvality práce, kterou odvádí. Tyto kvality budou měřitelné různými kritérii, které si stanoví školy, část jich může být stanovena právě tímto standardem.

■ 3. Návrhy a otázky k procesu veřejné diskuse

Návrhy:

Učitelé by měli být intenzivněji vyzýváni ke spolupráci či diskuzi, aby se nejednalo standardně "o nás bez nás".

Pokud se má vést veřejná diskuse, tak by neměla být řízena anonymně a každý autor konečné verze dokumentu (platí i o zkušebních materiálech státních maturit) by měl být konkrétní osobou s uvedením kompetencí pro daný úkol.

Uvítala bych víc nějakou možnost komentovat konkrétně jednotlivé body...

Otázky:

Proč u některých otázek není možnost odpovědět slovně?

Zveřejní MŠMT poměr kladných a záporných reakcí, které se vyskytnou na tomto webu k tomuto projektu?

■ 4. Návrhy konkrétních opatření, která by učitelům pomohla více se soustředit na podstatu učitelské práce - tj. na kvalitu vlastní výuky

Odbourání neodborných činností učitelů, které s výukou přímo nesouvisí

- administrativa
- dozory
- kopírování
- vybírání peněz na divadla, koncerty, plavání
- vyúčtování a rozměňování peněz po výletech a exkurzích
- evidence nábytku
- hlídání dětí, které poslali rodiče do školy s teplotou, shánění těchto rodičů

Větší zohlednění (v úvazku, finanční) dalších činností, které učitel vykonává vedle výuky

- výchovný poradce
- uvádějící učitelka
- vedení žákovské a učitelské knihovny
- metodik prevence

Materiální podmínky

- vybavení pomůckami
- dostatek nových učebnic
- vybavení nezbytnou moderní didaktickou i výpočetní technikou a literaturou
- vybavení nábytkem

Finanční podmínky

- finanční ohodnocení učitele variovatelné vzhledem k ekonomickému standardu regionu, v němž působí
- peníze na DVPP v různých formách včetně individuální vzájemné podpory učitelů ve sborech (např. snížené úvazky učitelů – metodiků / mentorů)

Podmínky psychogieny

- předcházení vyhoření
- psycholog na škole
- klid na práci
- kvalitní mezilidské vztahy
- vytvořit čas i na regeneraci organismu učitele a jeho ostatní aktivity, kvalitní osobní život
- možnost po určitých letech na rok odejít ze školství a znovu se vrátit

Kvalitnější pregraduální vzdělávání

- je potřeba, aby jmenované standardy splňovali i budoucí školitelé
- zaměřovat studium více k praxi
- výuka dovedností nutných pro zvládnutí třídy
- víceletý praktický výcvik komunikačních dovedností
- dovednost sebepoznání
- vedení třídy

- řešení situací v kolektivu
- dovednost usmířit spor

Další vzdělávání

- kvalitní zajištění
- kvalitní obsah
- usnadnění orientace
- široká nabídka
- finanční podpora suplování
- systematický a praktický výcvik, nikoliv nárazové kurzy
- zohlednění osobnostních specifik každého učitele
- možnost výběru kurzu učitelem
- dostatek času (vč. např. půlročního volno k samostudiu)
- vzdělávací víkendové aktivity spojené nejen se vzděláním, ale i stmelením kolektivu
- skupinové výcviky, tréninky
- supervizní setkání

Lepší podmínky pro přípravu na vyučování

- ponechání většího prostoru pracovní doby samotné přípravě výuky
- rychlé překlady kvalitní literatury
- praktické ukázky zdařilé výuky a řešení výchovných problémů
- systém odborné podpory včetně individuální kolegiální podpory ve školách a obnovení funkčních uvádějících učitelů
- dostupné nástroje na evaluaci (dotazníky, tabulky sebehodnocení ap.)
- konzultace
- mentoring
- metodická podpora
- systém rozesílání informačních e-mailů s aktuálními informacemi učitelům konkr. oborů (např. zeměpisu, přírodopisu aj. věd, které doznávají změn v čase), aby byli v obraze s tím, co se ve světě mění

Pomocný personál

- asistent učitele
- správce sítě
- ICT metodik
- metodik prevence
- školní psycholog
- právník
- suplent na každé škole
- speciální pedagog

Kvalitní management

- pomoc v orientaci dalšího profesního růstu
- odvolatelnost vedení školy

Jiná opatření

- nižší počty žáků v třídách
- lepší systém přijímání žáků na střední školy

- možnost kariérního růstu
- možnost profesního růstu (lektorování, tvorba učebních materiálů...)
- vytvoření většího prostoru pro spolupráci učitelů v příbuzných oblastech
- srovnatelné podmínky pro učitele na různých školách (uvážíme-li, že na jedné škole budou mít pedagogové skvělé profesní zázemí a na jiné škole podstatně horší, jak má být potom srovnáván metodický přístup pedagogů a úroveň škol mezi sebou?)
- přiznat učiteli statut veřejného činitele
- změna postavení učitele ve společnosti: nesmí být jen tím, kdo má sloužit, ale i tím, kdo může žádat po druhých plnění jejich povinností (žácích, rodičích)
- jednotná kritéria hodnocení žáků
- srovnávací testy v každém ročníku z hlavních předmětů
- odborná kvalifikovanost zástupců zřizovatele
- přehodnocení struktury žákovských vysvědčení - jen se podívejte na tu "bohatost" známek na straně předmětů a na tu "chudobu" hodnocení na straně chování žáka
- ocenění náročnosti práce učitele
- stáže v dobrých, třeba i zahraničních školách
- vymahatelná pravidla pro žáky a jejich rodiče
- nástroje na udržení kázně